

Kassa postai
póztábla a num.
No. 224713/020.

Bevezető és kiadóhivatal:
Csnj. Str.
Baron L. Pop

13. Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 500, egészévre 1200 lel. KÜL-
földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-
évre 12, egészévre 20
Külföldi díjazás szerinti
KÉLET az erdélyi és más
országok egyetlen politikai
újságjainak utánpótlását csak a köz-
ponti megjelölésével engedjük meg.

KÉLET

Disztinguált szerkesztő Robert
Budapest
Diszter 2. le

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Zsuzsanna
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hám-
szegi Ernő. Strada Matei Mila 8.

Csütörtök, 1935. okt. 3.

5696. EV. | XVIII. ÉVF.
TISRI 5. | 221 SZÁM.

VILÁG TÜKRE

Cenzura Kinában

A polgári szabadságok elnyomása 1928 óta Kinában a legnagyobb mértékben virul. Csang-Kái-Sek generális nemcsak a kommunista propaganda elnyomását vette programjába, hanem a progresszív gondolkodás minden megnyilvánulását. Kinában fasiszta mozgalom indult Uj Élet címen, amely a konfucianizmus ujjalesztését tűzte ki céljául és amelynek rendkívül sok hasonlatossága van az európai fasiszta országok mentalitásával.

A szellemi élet hivatalos ellenőrzői nemcsak az ujság-cenzurát vezették be, hanem a színházban, a moziban, a művészetben, az irodalomban és természetesen a közoktatásban is érvényesítik azt a „szellemet”, mely a szabad szellem elnyomását jelenti. Arra is ügyelnek, nehogy a meseköltők valami célzást tegyenek a mai állapotokra. Ha ilyesmi megjelenne írásban, akkor a legártatlanabb költő is börtönben sínyli meg bátorságát. Régebben megjelent szimbolikus könyveket a kormány a könyvtári forgalomból eltírt, a nyilvános könyvtárakból pedig kivonta.

1934-ben Észak-Kinában szűzített ujságot koboztak el, vagy tiltottak be végleg. A szigorú rendszabályokat főleg azért alkalmazták, mert az illető napilapok, vagy folyóiratok vezércikkait, vagy tudósításait „baloldaliak”-nak ítélte a cenzura. Azért is történtek lapelkobozások, mert Készítésviselek panamát megírták, továbbá, mert közlések jelentek meg a kínai-japán tárgyalásokról, a Koumintang pártéletéről, az Opium-monopólióról, a kínai rendőrök brutalitásairól, az orosz öt éves tervgazdaság eredményeiről, vagy bármilyen kormányintézkedésről, amit ironikusan kommentáltak.

A kínai cenzura nem rendszeres, a cenzorok nem kapnak elvi és gyakorlati utasításokat arra, hogy mit engedjenek át és mit nem, minden az önkényüktől függ. Innen van, hogy a sajtó a legritkább esetben mer egy-egy bátor hangot megütni.

Az elmúlt decemberben husz vezető ujság és ujságtudósítói iroda a következő követelésekkel lépett a kormány elé: 1. A cenzorok kapjanak utasítást, amely pontosan körülírja, milyen természetű közlések jelenhetnek meg, 2. a lapok megrendés szabályozása és az ujságírók büntetése csakis törvényes uton történhetik, 3. Mind azok az ujságok, amelyek nem támadták a kormányt, jelenhessenek meg újra, 4. a letartóztatott ujságírókat bocsássák szabadon, hogy a bírói eljárás során szabadon védekezhessenek.

Nemcsak a belföldi sajtó embereit zaklatja a cenzura, hanem a külföldi lapok tudósítóit is. A cenzor a feladott táviratokat megcsonkítja, úgy, hogy némelykor egészen ellentétes szövegek jutnak el a külföldi ujság szerkesztőségébe. A kínai cenzurához tartozik a könyvek elégetése is. 1934-ben a nagyobb kínai városokban ezrével égették el a progresszív könyveket megcsonkítja, úgy, hogy némelykor ket semmisítették meg ilyen módon, hanem történeti és közgazdasági könyveket is, melyek nem tetszettek a fasiszták vezéreinek. Az elmúlt évben 149 mű esett a lángok martalékául, közöttük a legjobb kínai írók munkái, amelyeket a Koumintang indexre tett. A fordított művek közül el kellett égetni John Dos Passos, Theodore Dreiser, Strinberg, Bertrand Russel, Upton Sinclair, sőt Maeterlinck és Romain Rolland műveit is.

1935 elején már nemcsak a kínai nyelven megjelent könyveket semmisítették meg, hanem az angol és francia nyelven

Egész Olaszországban megszólaltak a szirénák, harangok és dobok és kétmillió fasiszta sorakozott fel a mozgósítási jelre

Laval utolsó békekisérlete Rómában

Anglia sorra foganatosítja védelmi intézkedéseit Gibraltárban és Haifán

ROMA, október 2. Szerda délután 3 óra 30 perckor Olaszország összes gyárainak szirénái, összes templomainak harangjai, az összes rádióadó állomások és a községi dobok jelt adtak a fasiszta vezérek gyűlékezésére. A megadott félre pillanatok alatt bezárták az összes üzleteket, elnépülendtek a köz-, magánhivatalok és a gyárak, abba hagyták a mezeti munkát és kétmillió ember sorakozott fel az országban az előre kijelölt gyűlékezési helyekre. Ez a világtörténelem legnagyobb mozgósítása. Rómában a fasiszta párt főtitkára tartott beszédet az egybegyűlt polgári gárda előtt, majd délután hat órakor Mussolini kezdett beszélni a Piazza Venezián.

Franciaország felajánlja flottatámogatását Angliának

GENE, október 2. Nemzetközi körökben lemondtak arról, hogy az olasz-abesszin háborút megtudják akadályozni. Utolsó kísérlet volna a békes megegyezés érdekében Laval újabb közvetítő akciója. A francia miniszterelnök hír szerint, érintkezésbe lépett Rómával és felvetette a kérdést Mussolini előtt, meglegedne-e Olaszország azal, ha népszövetségi mandátumot kapna Abesszinia délkeleti tartományaira? Nyilván érthető, hogy francia részről mindent elkövetnek a konfliktus elhárítása érdekében, mert tagadhatatlanul Franciaország helyzete a legkényesebb a mai szituációban. A barátságos arc politikája Olaszország és Anglia felé egy időben ma már nem lehetséges. Anglia határozott választ követel Franciaországtól arra a kérdésre, számíthat-e a francia flotta támogatására abban az esetben, ha támadás éri az angol flottát a Földközi tengeren. Legújabb jelentés szerint a francia kormány válasza a tengerészeti kérdésben pozitív lesz, sőt felajánlja Angliának Toulon hadikikötőjének használatát is. Ez azonban bizonyos ellenszolgáltatásokhoz van kötve és ez eldőlésben arra irányul, hogy Anglia kötelezze magát Franciaország támogatására német támadás esetén és arra is, hogy fegyveresen fog beavatkozni a franciák védelemében, ha a németek a Memel-vidék, vagy Ausztria bekebelezése támadást indítanak. Franciaország érthetően fedni akarja magát és ha már le kell mondania az olasz barátságáról, amit az utolsó percig igyekezni fog elkerülni békéltető akcióival, biztosítani kívánja Anglia határozott segítségét arra az esetre, ha érdekei veszélybe kerülnek.

Miután Laval Róma és London között táviratozik, Kelet-Afrikában a legnagyobb intenzitással folynak a háborus készülődések. Hír szerint az olaszok már is átlépték Abesszinia határát Asszabnál, ami ellen az addiszabebai kormány tiltakozását jelentette be a Népszövetségnek és vizsgálóbizottság kiküldését kéri a határmegsértés tényének megállapítása végett. Olasz részről követelik a határsértésről szóló hírt, annyi azonban bizonyos, hogy az olaszok készülődése egyre élesebb formákat öltenek. Addis-Abeában október 5 és 10 között várják az első olasz támadást. A Reu-

ter szerint a népus holnap hirdeti ki az általános mozgósítást, amitől csak akkor áll el, ha Olaszország biztosítékot nyújt intencióiról.

Párizsi jelentés szerint a hadműveletek megindulása után Anglia nyomban javasolni fogja a megtorló gazdasági rendszabályok életbeléptetését Olaszország ellen. Miután ezek az intézkedések az Egyesült Államoktól és Németországtól is függenek, a Népszövetség kérdést fog intézni a két hatalomhoz magatartása felől.

Az Egyesült Államok előreláthatólag csatlakozni fognak a támadó fél ellen alkalmazandó gazdasági szankciókhoz, amire Pope szenátor, Roosevelt bizalmasának Newyorkban tett nyilatkozata is utal. A szenátor most tért vissza európai utjáról és ezalkalommal kijelentette a newyorki sajtónak, hogy meggyőződése szerint az olasz-abesszin háborus konfliktus Afrikára fog korlátozódni és gazdasági ostromzár esetén az Egyesült Államok kormánya is meg fogja tagadni az áruszállítást a támadó féltől.

Az angol munkáspárt a szankciók alkalmazása mellett döntött

London, október 2. (Rador.) A munkáspárt brightoni kongresszusának ma délelőtti ülésén felolvasták a Párizsban székelt olasz szocialista párt táviratát, melyben az szolidaritását fejezi ki azon törekvések irányában, amelyeknek célja a kollektív béke rendszerének megvédése.

Clynes szólt fel ezután és többek között a következőket mondta:

— Most már a tettek mezejére kell lépünk, vagy megszűnünk hatalom lenni a nemzetközi életben.

Ellentétlmi Mussolininak annyit jelent, mint a béke intézményét védeni.

A munkáspárt kongresszusa kétmillió 100 ezer szavazattal 100 ezer ellenében az Olaszország ellen való megtorló intézkedések életbeléptetése mellett foglalt állást.

London, október 2. Eden visszaérkezett Londonba s jelentést tett Baldwinak, Macdonaldnak és sir Samuel Hoarenak genfi megbeszéléseiről. Eden szerdán az angol minisztertanácson is megteszi jelentését a genfi helyzetről. Valószínű, hogy

Eden a minisztertanács ülése után nyomban visszautazik Párizson át Genbe s a francia fővárosban rövid tartózkodása alatt tárgyalni fog Lavallal.

Az angol király ezután kihallgatáson fogadta Sir Samuel Hoare külügyminisztert, majd lord Halifax hadügyminisztert látta audiencián.

Kedvező válasz várható francia részről Angliának

Párizs, október 2. Laval ma Cerutti olasz nagykövettel tárgyalt, majd Clark párizsi angol nagykövetet fogadta. Jöinformát helyről származó értesülések szerint az eszmecsere arról folyt, mi lesz Franciaország álláspontja abban az esetben, ha az angol flottát vagy a földközítengeri bázisokat váratlan és ki nem provokált támadás érné.

Beavatott körökből származó hírek szerint Clark párizsi angol nagykövet célzást tett a Lavallal folytatott eszmecsere folyamán arra, hogy nincs kizárva annak a lehetőség, hogy

Anglia még a népszövetségi megtorló intézkedések kimondása előtt birodalmi érdekeinek védelmét szolgáló intézkedésekre kényszerül.

Már csak ezért is tisztában kell lennie Angliának a földközítengeri helyzetével s a franciák szándékaival angolok elleni váratlan tengeri támadás esetére.

A Reuter távirati iroda Párizsból arról értesül, hogy Franciaország válaszában kiírába helyezi az együttműködést, de figyelmebe ajánlja Angliának, hogy helyesebbnek tartaná a stressai alapra való visszatérést.

Diplomáciai körök is valószínűnek tartják, hogy a francia-angol tengerészeti megegyezés létrejön, mert francia részről hajlandók lesznek megfelelő angol ellenszolgáltatások ellenében a tengerészeti együttműködésre, ha Angliát nem provokált támadás érné a Földközi tengeren.

A francia közvéleménynek az az óhaja, hogy az angoloknak adandó válasz éppen olyan általánosságban szóljon, mint az angol részről Franciaországnak adott válasz.

Az olaszok behatoltak Abessziniába

London, október 2. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Az abesszin kormány megértesíti azt a hírt, hogy az olaszok behatoltak Abessziniába. Az olasz csapatok a Mussali hegy nyugati részéig vonultak, de semmilyen összeütközés nem történt. Az olaszok által elfoglalt terület olyan részben van, ahol a határt még nem delimitálták.

Addis Abeba, október 2. (Rador.) Megnem erősített híradás szerint több mint 100 japán tiszt érkezett Angol-Szomaliba és utban van Abesszinia felé.

Párizs, október 2. A Journal de Debats szerint Abesszinia és Jemen között szövetség kötéséről tárgyalások folynak.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

KALAPVÁSÁR-
lősnél saját érdekében tekintse meg óriási kalapraktáriumát.

Már 105 lejért
kaphat divatos kalapot. Nagy választék legfinomabb ROMAGNA nyulászor kalapokban

WEISS SIEGFRIED
CASA PALARHILOR.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 18.

megjelent és behozott műveket is. Rodney Gilbert, Andrei Malraux, Agnes Medley és Victor Jachontow könyveit égette el a kínai cenzura. Ezeket szerették a kínai progresszívok olvasni, azért jutottak erre a sorsra. Hasonlóképpen feltűzték mindazokat a műveket, amiket Japán szerzők írtak, kivéve természetesen azokat, amelyek fasiszta szemléletűek.

A kínai opera és a film is szigorú ellenőrzés alatt áll. A kínai színész, aki előtt szabadon tehetett gunyos célzásokat a történeti drámákban a jelen viszonyokra, most meg van kötve és egyetlen kritikai hangot nem ejthet ki a rendszer ellen. A drámában és a képzőművészetben a munkások és parasztlak szociális helyzetéről egyetlen szót sem szabad írni. Ilyen deliktumok miatt az elmúlt februárban 34 író és intellektuelt tartóztattak le. Közöttük volt Tien Han híres kínai dramaturg, Hwa Han, a kínai nemzet nagy írója, továbbá Lin-Pej-hesu és Hsu-Ti-sing híres kritikusok. Hogy mennyire dühöng Kínában a fasiszmus, arra legjellemzőbb, hogy nemcsak az írókat vetették börtönbe, hanem feleségeiket és családtagjaikat is. Egy írónak sikerült megszabadulnia, mire hatvanhat éves apját és néhány évvel fiatalabb anyját is bezárták.

A közoktatás ellenőrzésére titkos közoktatásügyi rendőrséget szerveztek meg. Kémek figyelik a professzorok és diákok magatartását, annak ellenére, hogy az ismertebb progresszív gondolkodású tanárokat és diákokat már régebben letartóztatták. Peipingben és Tientsinben 1934 novemberétől 1935 márciusig több, mint 230 művészt, tanárt, írókat, diákokat és munkást tartóztattak le. 1934-ben az említett városokban 800 volt a lefoglalt intellektuelek száma. Minthogy a rendőrök külön díjakat kapnak a „büntettek” kiderítéséért, legtöbb esetben ők maguk gyártják a „bizonyító” anyagot olyaképpen, hogy becsémpézik a „gyanusok” házába a tiltott könyveket. A legtöbb letartóztatott nem is kerül rendes bíróság elé, hanem a Kuomintang ítélkezik fölöttük. Sok esetben a Kuomintang minden ítélkezés nélkül megfojtja a szerencsétleneket.

A kínai nép természetesen távol áll ezektől az igazságtalanságoktól, de mint-hogy őt magát is terrorizálják a fasiszták, nem tud megmozdulni. A nép érzi, hogy gonosz játékokat üzemel, hogy a hatalmon lévők patriotizmust hirdetnek ugyanakkor, amikor a japánokat dicsőítik. Kénytelenek eltűrni a japán dicsőítő-árut az országban, hogy ugyanakkor a kínai munkások és a parasztság egy nagy része éhezzen. Az egész rendszer tele van ellentmondással és csak az erőszak tudja fenntartani. A kínai nép egy nagyobb megrázkódtatástól várja szabadulását, amelynek be kell következnie már csak azért is, mert magában a Kuomintangban óriási ellentétek és szakadékok mutatkoznak.

Töltőtollat.

ha rossz, becseréljük, vagy megjavítjuk, eredeti alkatrészekkel. Elhasznált arany töltőhegyeket becserélünk. Töltőtollat díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtoll szaküzlet.

Fehér Iróépvállalat
Cluj, Str. Regina Maria 2.

A külföldi államok diplomáciai képviselői tiltakozásukat jelentették be a nürnbergi törvények rendelkezései ellen

A bécsi, varsói, keletgalíciai zsidó hitközségek tiltakozásai a németországi zsidóság megaláztatása ellen. Rabbi-konferenciát hívnak össze Párizsba, mely „cherem” alá veti azon zsidókat, akik megtörik a németellenes bojkottot. A német kormány megszegte a Saar-vidékre vonatkozólag vállalt kötelezettségeit. Pogrom volt egy német kisvárosban

München, október 1. Hitler néhány nappal ezelőtt váratlanul érkekezletre hívta össze a müncheni városháza tanácstermében pártvezetőit. Legújabb értesülés szerint az érkekezleten szögezte le a Führer a nürnbergi törvények végrehajtásának irányvonalait. Hitler megjelölte a törvény alkalmazásának módszereit a párt vezetői előtt, míg Wagner bajor belügyminiszter a törvény alapját képező fajbiológiai elveket fejtette ki.

Ezzel kapcsolatosan a lapok tudni vélik, hogy a nürnbergi fajtörvény meghirdetése után

számos európai és tengerentúli állami diplomáciai képviselői emeltek kifogást a német külügyi hivatalnál a törvények ellen.

Különösen nyomatékos volt az amerikai nagykövetség intervenciója, aki rámutatott azokra az elkerülhetetlen konzekvenciákra, amelyek a Németországba jövő amerikaiak különböző osztályozásából kell hogy következzenek. A nagykövetség hangsúlyozta, hogy az amerikai állampolgároknak faji szempontból történő megkülönböztetése a német törvények által: tarthatatlan a nemzetközi jog szempontjából és ezenfelül ellenkezik a fennálló államközi szerződésekkel is.

A külföldi diplomaták ellenvetése főleg arra irányul, hogy a fajtörvény nemcsak a németországi, hanem a külföldi zsidókat is diffamálja és különleges büntető eljárásoknak veti alá. Hír szerint ezeket a külföldi kifogásokat a birodalmi belügyminiszter végrehajtási utasításában tekintette is veszi, amennyiben az összes külföldieket kikapcsolja a fajtörvény érvénye alól. Ez azt jelentheti, hogy egy külföldi zsidó házasság: köthet Németországban árja egyénnel és árja családokkal is alkalmazhat házában. Kérdés, hogy elég erős lesz-e a kormány ahhoz, hogy ezeknek a külföldi követeléseknek a párttal szemben érvényt szerezzen.

A zsidó szervezetek tiltakozásai Bécs, október 2. A bécsi zsidó hitközség elöljárósága levelet intézett dr Benes cseh-szlovák külügyminiszterhez, a népszövetségi tanács elnökéhez, amelyben élesen tiltakozik a nürnbergi törvények ellen és a népek lelkiismeretéhez apellál a németországi zsidóság szenvedéseire való tekintettel.

Varsó, október 2. A varsói zsidó hitközség elöljárósága tiltakozó határozati javaslatot juttatott el a Népszövetséghez a németországi zsidóság üldöztetése és a nürnbergi törvények ellen. Az egész civilizált világhoz apellál a varsói zsidóság a német zsidók megmentése érdekében.

A varsói hitközség egy másik határozati javaslatban felszólítja a zsidóságot a németellenes bojkott fokozására és terjesztésére. A hitközség elhatározta, hogy Párizsban világkonferenciára hívja össze a rabbiakat, hogy cherem, vagyis átok alá helyezzék mindazokat, akik megtörik a németellenes bojkottot.

A keletgalíciai zsidó hitközségek Lembergben megtartott konferenciája is hasonló értelmű tiltakozó határozatot hozott.

Prága, október 2. A Cionista Szervezet nagyszabású négyülés keretében foglalt állást a nürnbergi törvényekkel szemben és tiltakozó táviratot nemesített Benes külügyminiszterhez Genfben.

A saarvidéki zsidók szenvedései Genf, október 2. A németországi menekültek különböző kivándorlási szervezetei és számos emigrációban élő személyiség, mint Heinrich Mann, Lion Feuchtwanger, Ernst Toller, stb. két memorandumot intéztek a Népszövetség tanácsához. Az egyikben rámutatnak arra, hogy a német kormány megszegte az 1934 december 5-én aláírt egyezményt a Saarvidékre vonatkozólag, a másik memorandum pedig Danzig szabadállam alkotmányának a nemzeti szocialisták által történt megsértésére hívja fel a Népszövetség figyelmét.

A Saarvidékre vonatkozó memorandum behatóan foglalkozik a zsidókkal szemben alkalmazott bánásmóddal és a német kor-

mány által december 5-én aláírt egyezmény egy éves időre, vagyis 1936 tavaszáig garantálja a Saarvidék összes polgárainak egyenjogúságát fajra, nyelvre és felekezetre való tekintet nélkül. A német kormány nem respektálja ezeket a kötelezettségeket. A memorandum példaképp felhívja Erich Oppenheimer saarvidéki zsidó kereskedő esetét, akit „fajgyalászás” címén tartóztattak le és megkötött kezekkel és lábakkal és a náci szavalókórusának kíséretében hurcolták végig az utcákon.

Majd börtönbe vetették. Harminc zsidó fűrdővendéget — köztük Kahn saarvidéki zsidó kereskedőt is — kényszerítették arra, hogy hagyják el Deutschiühlen közszéki fűrdőt, zsidó voltak miatt. A zsidó üzleteket bojkottálják, az üzletekbe lépő vendéket lefényképezik és az üzletek bejáratait sűrű feliratokkal akasztják tele. Saarbrückenben anti-

November 13-án kezdi meg működését az Eszter Nővérek Rendje

Cluj, október 2. Az Erdélyi Zsidó Ápoló és Gondozó Nővérek Intézete (Eszter Nővérek Rendje) rövidesen megkezdni működését. A szervezési munkálatok befejezése előtt álnak. Az Intézet a Zsidó Kórház közelében, egy újonnan épült bérházban nyert elhelyezést. Az intézet berendezése és felszerelése is folyamatban van, úgy hogy a megnyitás végleges terminusát november 13-ra tűzte ki a vezetőség. Az eddigi jelentkezők rövidesen megkapják a bizottság választást, mely a felvétel fölött dönt.

A felvett növendékelőtek személyes jelentkezésének határideje november hó 10.

Miután 2—3 hely vár még betöltésre, az intézet október 20-ig elfogad még jelentkezéseket.

Az intézet kiadásában rövidesen brosurát jelenik meg, mely részletes tájékoztatást fog nyújtani az intézet szervezete és szabályzata, valamint a felvétel feltételei felől. Az intézet jelenlegi címe: Eszter Nővérek Rendje, Spitalul Public Evreesc Cluj, str. Jasilor.

Hatalmas építkezések az ország nagyobb városaiban

Bucurestiben állandóan nagyobb építkezések folynak. Az Astra 100 millió költséggel építkezik Brasovban

Cluj, október 2. A házadamentesség megszüntetése után az építkezések csökkenése volt várható. Ezzel szemben a fővárosban és Erdély nagyobb városaiban nem remélt építkezési kampány folyik. A főváros nagy arányú építkezéseinek kívül komolyabb építkezési tevékenység van Timisoaran és Brasovban. A többi nagyobb városokban, mint Clujon, Tg.-Muresen, Satu-Maren is vannak kisebb-nagyobb építkezések, azonban a timisoarai és brasovi építkezések arányait nem érik el.

Timisoaran az ezévi építkezések jóval meghaladják az 1934. évit. Magánépületekbe ezidén 320—350 millió lej investáltak és cca 1500 lakást építettek. A középítkezések közül legjelentősebb a színház átépítése és restaurálása, amely ezidén aligha nyer befejezést. A város a vágóhid további bővítése munkálatait végezteti el cca 8 millió lejes előiránnyal. A vágóhidon kívül a Nemzeti Takarékszövetés Timisoara városának rendelkezésére bocsátott 20 millió lejes kölcsönből kisebb-nagyobb építkezést bonyolítanak le. Az állami építkezések között jelentősebb a 12 millió lej költséggel épülő tanoncotthon, folyamatban van a Societatea Femeilor leányotthonának 10 millió lejes építkezése is.

Az építkezések következtében a telekárak 5—20 százalékkal emelkedtek, viszont a lakbérek változatlanok, tekintve, hogy lakásbőség van.

Brasov városában az építkezések között

szemléltetéseknek rendeznek. Azokat a zsidókat, akiket megátámadnak és a támadókkal szemben védekezni próbálnak, letartóztatják anélkül, hogy valamivel is megindokolnák őrizetbe vételüket. Ezek az esetek nem tekinthetők magánakcióknak, miután a hatóságok szemeláttára, sőt a hatóságok támogatásával történnek.

A danzigi korridorra vonatkozó memorandum is sorozatos üldözésekre mutat rá és a Népszövetség intervencióját követeli.

Pogrom volt Lohraban

Prága, október 2. A Frankfurter Zeitung közlése szerint Lohra (Marburg kerülete) pogromot rendeztek a náciak. A pogromok vezetőit lázadás címén, melyet zsidó lakosok elleni erőszakkal követtek el, felelősségre vonták a bíróság előtt. Három vádiottat határozottan, három pedig 2—4 hónapi elzárásra ítélték. A Frankfurter Zeitung mindössze ezeknek a tényeknek a közlésére szorítkozik, megdölgendő azonban, hogyha a mai viszonyok között német bíróság ilyen súlyos ítéletet alkalmaz, akkor igen súlyos következmények kellet történniök.

Detmold városában a zsinagógát és a zsidó temetőt szétrombolták a nemzeti szocialista huligánok.

Fürth is zsidómentes lesz!

Berlin, október 2. Fürth főúrcára táblák akasztottak ki, amelyeknek felirataiban nem kívánatosnak deklarálják a zsidókat. Fürth Nürnberg mellett, a második legnagyobb bajorországi zsidó hitközség centruma és fél, hogy a közeli napok a zsidók kényszerű kivonulását fogják magukkal hozni Fürth városából.

Bucuresti, október 2. A fővárosi ügyvédi k...

lesen kirobban...

ményei még n...

oktében áll...

so jobboldali...

képező csoport...

után ad hoc k...

határozta a k...

lemondatását...

vették a kama...

szélsőjobboldali...

uj „vezetőség”...

giz, Unanian, C...

Murgesanu, kő...

sa után hatalm...

és székreny...

tették kezüket...

őfői ügyvédi k...

lejt kitévő vag...

ügyvédek nyug...

11 millió lejes a...

Iorgu Petrovi...

dian ügyvéd, ve...

tek meg Aureli...

niszter előtt, r...

ra vezetőségét...

hivatásának tel...

tek, hogy a ko...

CSÜTÖRTÖK
M
Bucuresti, október 2. A fővárosi ügyvédi k...
lesen kirobban...
ményei még n...
oktében áll...
so jobboldali...
képező csoport...
után ad hoc k...
határozta a k...
lemondatását...
vették a kama...
szélsőjobboldali...
uj „vezetőség”...
giz, Unanian, C...
Murgesanu, kő...
sa után hatalm...
és székreny...
tették kezüket...
őfői ügyvédi k...
lejt kitévő vag...
ügyvédek nyug...
11 millió lejes a...
Iorgu Petrovi...
dian ügyvéd, ve...
tek meg Aureli...
niszter előtt, r...
ra vezetőségét...
hivatásának tel...
tek, hogy a ko...
távolítsa el a...
aluk jogfosztás...
oda. Bentou a...
szélső jobboldal...
goda magához...
igért meg, hog...
fogja vizsgálni...
meg fogja toro...
Bentou ígér...
Petroviu dékán...
tett intervenció...
sége és hivata...
ügyészek, hog...
get törvénytele...
ások azonnali...
válaszolta, hog...
tenylegesen tör...
vénykönyvben...
ben olyan inté...
ügyészséget a...
nem magánosol...
szó, hanem k...
amelyeknek m...
vényes képvisel...
zetnek. Ilyen...
dotta a főügyé...
belépni. Ezzel...
kannak, hogy...
választotta a...
nevezett de refe...
törvénytelenül el...
vonatkozólag. E...
adható és vég...
hetik, amennyib...
támogatni. Ha...
számlának, ugy...
sebben szölv...
táskórébe tarto...
szemben.
Petroviu dék...
tőség nem hat...
nöki rendeletet...
vonta azzal, ho...
polgárai jelleg...
jog-konfliktusna...
mondott büntü...
lességét teljes...
ügyészségnek...
tek egy testüle...
magán-szervezet...
ján működik. A...
közrend nevébe...
sörli intézkedés...
Időközben az...
égisze alatt...
a konfliktus...
Distate Mirces...
a dékán és a...
mondjanak le...
nadrás bizottság...
tést bitoló üg...
tétővé teszi, ho...
mács zsírálja to...
választások me...
választotta, hog...
jai nem ragasz...
mez, amelyet az...
hagy biztosít sz...
hogy a jelenleg...
védeknek egy k...
esen törvénytel...
meg megválaszt...

Osszel is, mint mindig legolcsóbban fest és tisztít „UNIO”, Cluj. Telefon: 87

Még mindig a szélsőjobboldal tartja kezében a hatalmat a bucuresti ügyvédi kamarában

A főügyész nem interveniált a hatalmat bitorlók ellen. Az igazságügyminisztériumban egyelőre csak tanácskoznak

Bucuresti, okt. 2. (Az Uj Kelet tud.) Az ilfovi ügyvédi kamara szombat esti közgyűlésén kirobogott a botrány és annak következményei még mindig a közérdeklődés homlokterében állanak. Mint ismeretes, a szélső jobboldali ügyvédeknek egy kisebbséget képező csoportja, a közgyűlés berekesztése után ad hoc közgyűlést tartott, amelyen elhatározta a kamara jelenlegi vezetőségének lemondását, majd erőszakkal birtokukba vették a kamara irattárát és helyiségeit. A szélsőjobboldali csoport által megválasztott új „vezetőség” tagjai: M. Slatineanu, C. Algr, Uranian, Oneache, Virgil Georgeoceanu és Murgeseanu, közvetlenül a közgyűlés lezajlása után hatalmukba vették a kamara termek és szekrények kulcsait, egyszerűen rákattintották a kamara egész vagyonára. Az ilfovi ügyvédi kamarának mintegy négyezer tagja van, akiknek a kamara egész vagyonára az ügyvédek nyugdíj-szövetségének körülbelül 11 millió lejes alapját is őrzi.

Iorgu Petrovici kamarai dékán és N. Trestian ügyvéd, vezetőségi tag audiencián jelent meg Aurelian Bentoiu igazságügyi alminiszter előtt, rámutatva arra, hogy a kamara vezetőségét erőszakkal akadályozták meg hivatalának teljesítésében. Eppen ezért kérték, hogy a kormány teljesítse kötelességét, és az ügyvédek elhagyják a kamara hivatalait, akik jogfosztás és erőszak útján kerültek oda. Bentoiu alminiszter elismerte, hogy a szélső jobboldali csoport törvénytelenül ragadta magához a vezetést, de csupán azt kérte meg, hogy az igazságszolgáltatás meg fogja vizsgálni a helyzetet és adott esetben meg fogja torolni az esetleges visszaéléseket.

Bentoiu ígérete egyelőre — ígéret maradt. Petrovici dékán az igazságügyminisztériumban tett intervenció után megjelent az ügyészségen és hivatalosan tudomására hozta a főügyészeknek, hogy az ilfovi kamara elviesztette törvénytelenül elfoglalták. Kérte a büntető igazságszolgálat elváltatását. A főügyész azt válaszolta, hogy bár a kamara elfoglalása ténylegesen törvénytelen, nincs a büntető törvénykönyvben, vagy más hasonló törvényben olyan intézkedés, amely feljósítaná az ügyészséget a közbelépésre. Nevezetesen, nem magánosok közötti konfliktusról van szó, hanem két csoport összeütközéséről, amelyeknek mindegyike azt állítja, hogy törvényes képviselője a professzionális szervezeten. Ilyen körülmények között — mondotta a főügyész — nem áll módjában közbelépni. Ezzel szemben értésre adta a dékánnak, hogy a kamara törvényesen megválasztotta a napot, elnöki rendeletet, ugyanezzel a de refere kérheti a törvényszéktől a törvénytelenül elfoglalt helyiségek kiürítésére vonatkozólag. Egy ilyen rendelet azonnal kiadható és végrehajtása sem késedelmeskedhetik, amennyiben a hatóságok tartoznak azt támogatni. Ha a helyiséget bitorlók szembe szállának, úgy a büntető hatóságok, helyesebben szólva, most a katonai ügyészség hatáskörébe tartozik intézkedni a lázadókkal szemben.

Petrovici dékán kijelentette, hogy a vezetőség nem hatalmazta fel őt arra, hogy elnöki rendeletet kérjen, mert ez egyértelmű volna azzal, hogy bármely kis mértékben is politikai jellegű kölcsönözmenek egy bizonyos jog-konfliktusnak, holott a jelen esetben kimondott büntígyről van szó. A dékán kötelességét teljesítette akkor, amikor jelezte az ügyészségnek, hogy erőszakkal beavatkoztak egy testületnek a vezetésebe, amely nem magán-szervezet, hanem külön törvény alapján működik. Az ügyészség kötelessége a közrend nevében és érdekében azonnal megterelő intézkedésekhez nyulni.

Időközben az országos ügyvédszövetség egysége alatt megkísérelték békésen elsimítani a konfliktust. A szélső jobboldal részéről Istate Mircescu azt a javaslatot tette, hogy a dékán és a fegyelmi tanács formailag lemondjanak le. Ebben az esetben az interimális bizottság (helyesebben szólva, a vezetést bitorló ügyvédek) — visszavonul és lehetővé teszi, hogy a formailag lemondott tanács zsríralja tovább a kamara ügyeit az új választások megejtéséig. Petrovici dékán azt válaszolta, hogy sem ő, sem a vezetőség tagjai nem ragaszkodnak görcsösen a vezetésehez, amelyet az ügyvédtörvény 1937 februárjában biztosított számukra; de vitán kívül áll, hogy a jelenlegi tanácslemondást az ügyvédeknek egy kis csoportja határozta el teljesen törvénytelenül. Hasonlóképpen teljesen törvénytelen az ugynevezett interimális bizottság megválasztása is. Eppen ezért a dékán

és a vezetőség csak abban az esetben hajlandók lemondani, ha előbb a törvényes állapotot helyreállítják, vagyis az interimális bizottság visszavonul és a kamara közgyűlésének október 20-ra való összehívását ugyancsak törvénytelennek nyilvánítják.

Az interimális bizottság egyébként azonnal hozzállatott a munkához. Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy a kamara pénztárának zsríralásával Dim. Grozdeat bízzák meg. (Egyebet nem igen határozhattak volna, miután a pénztárkulcsokat prodékáni mi-

nőségben Grozdea kezelte, aki nem volt hajlandó őket a bitorlók rendelkezésére bocsátani.)

A bizottság ezután megbizta Algiu, Budisteanu, Georgescu, Pitica és Muragseanu ügyvédeket, hogy revidálják 1918 november elsejéig visszamenőleg az ügyvédi kamarába való összes beiratkozásokat, a tárgumuresi ügyvédkongresszuson elfogadott határozati javaslat értelmében. Az ilfovi kamara ügyvédeiről új táblázatot állítanak össze. Elhatározták továbbá, hogy új ügyvédek felvé-

Miért nem vettek részt a német-országi orvosok a montreuxi orvoskongresszuson

Mert egy bécsi zsidó orvosprofesszor azt merete irni, hogy a fajelmélet tudománytalan, a német orvosok bojkottálták a svájci orvoshat

Bucuresti, október 2. Deutsche Medizinische Wochenschrift Németország nagy orvosi szaidapja, amely hatvanegy éve központja a német orvostudománynak, szeptember 6-i számában a következő elköpészítő sorokat közölte:

Szeptember 9-14 között tartják meg Montreux-ben a Nemzetközi Orvosi Hetet, amelynek titkársága Bazelben, a Svájci Orvosi Hetilap szerkesztőségében székel. Ennek a folyóiratnak 1935 július 13-i számában megjelent dr Julius Bauer bécsi nemárja egyetemi tanár négy és félhasábas tanulmánya a következő címmel: „Veszedelemes jel-szavak az átörökölési élettan területén”. A cikk egész teljességében éles ellentétben áll azokkal az intézkedésekkel, amelyeket Németország az örökölhető betegségekkel szemben fogantatott és nem egyéb, mint személyeskedő, elfogult szembehelyezkedés azon eszmékkel szemben, amelyeket Gütt, Rüdin, Rutke, Stark H. Günther, Tiralla képviselnek. (Ki ismeri vajjon e neveket a német határokon kívül eső vilábon? Szerk.)

Ezek a fogalmak, mint „eugenetikai sterilizáció”, „faj”, „fajtisztaság”, „fajkeveredés”, „északi faj”, Bauer szerint homályos képzetek, amelyeknek semmi közük sincs a tudományhoz. Szóvirágnak álljon itt a következő idézet: „Egy politikai párt néhány szellemi vezérének ilyen teljesen légből kapott és ködös agyréme sohasem tud tudományos tényeket elhitetni ott, ahol a tömegszuggesztiótól mentesen pusztán politikai jel-szavakat látnak a tanokban”. Bauer cikkét ez a valódi zsidó kijelentés zárja be: „A tudomány és vele együtt az igazság soha-

sem lehet nemzeti, hanem csakis nemzetközi, az egész emberiséget átfogó és éppen ezért minden politikától mentesnek kell lennie”.

Meg kell jegyeznünk itt, hogy a főszerkesztő, dr Alfred Gigon bázei egyetemi tanár ezt a cikket minden szerkesztői kommentár nélkül adta le. Amint értesülünk, svájci tudósok is tiltakoztak és bejelentették, hogy nem vesznek részt a montreuxi orvoshaton, miután az összejövetel egyik rendezője éppen Gigon professzor, a Svájci Orvosi Hetilap szerkesztője, aki Bauernek a bécsi zsidó-nak tollából egy Németország ellen irányuló közönséges politikai hecctanulmányt lekötőzői helyesnek tartott. A történet után minden német orvos, aki tudatában van hazája méltóságának, magától értetődően lehetetlennek tartja, hogy a montreuxi orvoshaton résztvegyen. München, 1935 augusztus 31-én dr Wagner birodalmi orvosvezető.

Vagyis Wagner orvosfőnök azt a örök tételt, hogy a tudomány és az igazság nem lehet nemzeti, mert az egész emberiséget szolgálja, zsidó heccelődésnek minősíti és az a pusztá tény, hogy a Bauer tanulmányát lekötő Gigon professzor egyáltalán véletlenül a montreuxi orvoskongresszus előkészítésében is résztvesz, elegendő ok a birodalmi orvosvezetőnek ahhoz, hogy megtiltsa a németországi orvosoknak a montreuxi kongresszuson való megjelenést. A Deutsche Medizinische Wochenschriftben közölték igaz, csak annyit mondanak, hogy a német orvosok önként értetődően nem mennek el Montreuxbe, de nagyon jól tudjuk, hogy ez a szó „önként értetődik” mit jelent a diktatúrák szótárában.

BOGARAK,
tűcskőh, poloshák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kúpusztíthatók a **KATOL** japán rovarpor által.
M. N. Balthazar Bucuresti, Str. Şeşari 7.

telét és véglegesítését az egyszerű orvos numerus clauzus arányában teljesítik.

Az igazságügyminisztériumban tegnap értekezlet volt, amelyen Pop Valer einökdete alatt azt vitatták, hogyan lehetne az ügyvédi kamarában a törvényes állapotot helyreállítani. Hosszas vita után, amelyben Bentoiu alminiszter, Petrovici dékán, Perieteanu, az ügyvédszövetség elnöke, Codin Stefanescu, tablai főügyész és Procop Dumitrescu vezető-ügyész vettek részt, elhatározták, hogy a megbeszélést ma este folytatják.

ez a borzasztó. Olyan háboruk következnének, mint ez — és a díszletekre mutatott — teljesen romboló, korlátlanul pusztító háboruk, mi pedig amolyan 1914-es, elavult háborura készülünk. A régi háboruknak volt valami határozott céljuk, főleg az ellenséges fővárost akarták elérni, hogy megbénítsák az ellenség életműködésének legfontosabb szerveit.

A legközelebbi háboru azonban már csak egyszerű és általános pusztítás lesz, mert a legutóbbi háboruban bebizonyult, hogy a fontos szervek működése nincs meghatározott helyekhez kötve, éppúgy, ide-oda lehet vinni őket, mint a harci frontokat. A tankokat és a repülőgépeket nem nagyon tiszteli Wells.

— Igen, a tankok a repülőgépek! — kiáltott fel. — Szép játékszerek! Szép játékszerek, amelyek hamar elromlanak, amelyeknek felhasználását éppen bonyolultságuk teszi majdnem lehetetlenné, de viszont maga az a tény, hogy léteznek, elkerülhetlenné teszi a háborut. Igen, a katonauraknak van mivel szórakozni.

De mindezzel nem lehet lényeges hatást elérni, a tank, a repülőgép, a gáz nem fog eldönteni semmit. Egyáltalán semmi sem fog dönteni, a népeknek át kell szenvedniök az egész sorozatot: a háborut, forradalmakat, diktatúrákat, amelyek keveredni és váltakozni fognak, mielőtt felvirradna az új rend.

— Nem lehet arra számítani, hogy egy fiatal, hatalmas fajta, amelynek új, vagy megújódott ideáljai lesznek, végül is felükerekedik és diktatúráját az egész földkerekségre kiterjeszti?

— Ilyen fajta nem él a földön. Az orvosok? A kísérletük nem sikerült. A németek? Eppen az elnyomás tulzása mutatja, hogy a szabad gondolat még él náluk és az elnyomás csak erősíti... Most minden népek egyformák a harci eszközei és minden hódításra törekvő nép diktatúrája egyformán bukásra van kárthatva.

— A jövő háborújában részt fognak venni az angolok is?

— Abban a különös meglepetésben fognak részesülni egy szép napon, ők akik eddig sérthetetlennek hitték magukat a szigetükön, hogy megrohanják és bombákkal árasztják el őket. De ez csak mellékes ága a nagy problémának. Mégis, minthogy nincsenek személyes háborus szándékaik, talán az angolszásokra hárul majd a szerep, hogy jóvátegyék a katasztrófát.

— A németeknek és az olaszoknak háborus céljaik vannak — fajtájuk ekspanziója. Franciaország pedig nagy erőfeszítéseket tesz, hogy megmaradjon Európa központjának, mint egy 8. századbeli hatalom. Nekünk nincsenek ilyen pontos céljaink. Az amerikaiak is csupán belső problémáikat akarják megoldani. De tulságosan gyorsan halad a tudomány is. És senki sem elég okos ahhoz, hogy uralkodjék rajta, ahelyett, hogy egyszerűen csak követné...

— November 1-ig rendezhetik adójukat az autótulajdonosok. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium megállapítva, hogy igen sok autótulajdonos nem fizette ki még az októberi évharmadra szóló adóját, lehetőséget nyújt számukra, hogy ezt a szokásos pénz-bírság nélkül megtehessek, ha november 1-ig kifizetik.

SELECT MOZGÓ Ma rendkívüli premier!

közkezdvelt művész legújabb, csodá- A VADON SZAVA
san szép filmje:

Jack London világhírű regényének filmváltozata. A női szerepekben: Loretta Young

Kérjük a jegyeket idejében megváltani!

Egy rombadólt város füstölgő romjai között beszél Wells a jövő világháborújáról

Párizs, október 2. M. Lebasnak H. G. Wells-szel, a világhírű angol íróval folytatott érdekes beszélgetését közli a Petit Parisien.

Egy rombadólt város füstölgő falai között beszélt Wells-szel, miközben rémült tekintetű, rongyos menekültek rohantak el előttük. Wells ugyanis most egy nagy film felvételeit irányítja, mely a jövő század borzalmas háboruit és az utánuk követke-

ző nagy megváltást és felszabadulást mutatja be. A füstölgő város ennek a filmnek egyik díszlete és a rongyos, rémült menekültek: statiszták. Ebben a környezetben nyilatkozott a világhírű író a jövő háborújáról.

— A háborus készülődések, a modern fegyverek... — mondotta eltűnődve. — Én csupán a hagyománynak a józan ész fölé aratott győzelmét látom bennük. És

BER 3.
Azokat a támadók, letartók, is megindok az esetek, miután a atóságok tá.
ó memoran- mutat rá és veteli.
olt Lohrában rter Zeitung (g kerülete) A pogromok sidos lakosok felelősségre adóttat hat- a hónap et- eitung mind- özlésére szo- n, hogyha a ság ilyen su- en súlyos ki- agógát és a nemzeti sa- mentes les? áira táblák, atában nem- ókat. Fürth, gnagyobb ba- uma és féle, kényszerű ki- ni Fürth vá-
nikö-
dije
személyes november
betöltésre, fogad még
esen brosurá tájékoztatás, vezete és szá- feltételei fe- : Eszter Nö- lic Evreess.
szág
100 millió
s az Astra va- . Jelentős m- amelyeket az os két szezon- és télen három z idegenforga- ot biztosít a asovni lakbéré- rosban. A kül- 5 százalékos. dig 50 százalé akértől becslé- akást építetté
Astra és Uni- jövő év végé- munkás, se- épített, ug- 500 családn- lakást bizto- ató eddiginél- ató Brasovba- új üzemeit a- építi be
Stuart Mária- nyomásu képp- asmus 158. Mar- Erzsékek zár- Cluj. Kérjen
on: 877

SPORT

A Haggibbor sikertelen kibuktatása után továbbra is a régi vezetőség maradt a cluji labdarugókerület élén

Cluj, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Már a tavalyi labdarugókerületi közgyűlés alkalmából alkalmunk volt megállapítani, hogy a cluji labdarugósportot irányító vezetőség életében egyetlen kiemelkedő esemény a közgyűlés. Év közben szintelen monotonniával végzi szűkre szabott munkáját a cluji kerület. Nem mintha a mindenkori vezetőségben nem lett volna meg a munkakészség, a cluji labdarugósport életét azonban a Nemzeti Bajnokság mérkőzései irányítják, ezek jelentik az anyagi forrást és csak természetesen, hogy a kerületi csapatok sorsa csak ezután kerül sorra, amely a zsúfolt program miatt bizony igen jelentéktelen szerepet játszik a cluji labdarugósport szegényeinek.

A cluji labdarugókerület október 2-án, kedden este tartotta rendes évi közgyűlését a cluji labdarugóegyesületek képviselőinek teljes számu jelenlétében. A közgyűlés hetek óta tartó diplomáciai tevékenység előzte meg. Jobb ügyhöz méltó buzgalommal a cluji kisebbségekből összetevődő ellenzék a Haggibbornak a disztribúcióból való kibuktatását tűzte ki céljává. Hogy az ellenzék magatartásának mi volt az oka, erre bajos lenne feleletet adni, az tény azonban, hogy a Haggibbor ellenes tevékenység mögött lehetetlen fel nem fedezni a kérdés zsidóellenes élet. Amint azonban a tavalyi hasonló akció sem járt sikerrel, úgy az idei is komikus megsemmisülésbe fulladt.

A kerületet képező komoly egyesületek tisztában vannak azzal, hogy a Haggibbor Cluj sportteret közönségének olyan rétegét képviseli, amely jelentős mértékben támogatja az obulusaival a cluji labdarugóéletet, ettől eltekintve azonban a Haggibbor tizenöt éves mutja a jövőbeli programja, amelyek között saját sporttelepének felépítése is szerepel, vitathatatlanul teszi, hogy van és kell legyen helye a cluji labdarugósport irányításában.

A közgyűlést Bogoeviczi alezredes elnök nyitotta meg, majd dr. Ciurel az évi jelentést terjesztette elő, amit a közgyűlés egyhangulag vett tudomásul. Ugyancsak elfogadták a felügyelőbizottság jelentését is. Az új választások megejtése végett a közgyűlés jelölőbizottságot küldött ki, amelyben Giurgiu Ghita Universitatea, dr. Chendi Unirea és az ellenzék egyik képviselője, Imbulzan UEC foglaltak helyet. A jelölőbizottság azonban véleménykülönbség miatt visszadta megbízatását, mire választási bizottságot neveztek ki dr. Moldovan Romania, dr. Roman Universitatea és Weisz Ignác Haggibbor személyében.

A bizottság elé két jelölőlista került: dr. Ciurel és az ellenzék Imbulzan részéről. A titkos választás eredményeképpen a dr. Chendi által benyújtott lista győzött 17 szavazattal. Az ellenzék listája 15 szavazatot kapott. A Chendi által benyújtott listára szavazott az Universitatea, Romania, Haggibbor, CFR, KAC, Reuniunea és Unirea. Az ellenzékkel szavazott az Avram Iancu, KMSC, Napoca, Rapid és az UEC (az UEC Haggibbor-ellenes magatartása annál is figyelemreméltóbb, hogy már a Haggibbor-KAC-Universitatea vízipólóigényel is az UEC képviselője a Haggibbor ellen foglalt állást.)

A labdarugókerület vezetősége tehát a következő lett:

Elnök: Bogoeviczi alezredes. Tagok: Giurgiu Ghita Universitatea, Hirsch Ernő Haggibbor, Horváth Balázs KAC, Pintea mérnök CFR. Póttagok: Dr. Moldovan Romania, dr. Chendi Carol Unirea, Ferentiu tanár. Ellenőrök: Florian Joan, Cozma Alexandru, Imbulzan Joan. Póellenőrök: Paál Elemér és Hirsch Gyula.

Romania-Unirea Tricolor, Venus-Universitatea

Vasárnap délután 2 órákor kezdődnek a mérkőzések

Cluj, október 1. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokságban vasárnap ismét érdekes és előreláthatólag küzdelemmel teli forduló kerül eldöntésre. A cluji csapatok közül a Romania hosszú idő óta ezúttal idehaza játszik. Ellenfele az Unirea Tricolor lesz. Az Universitatea Bucurestiben szerepel, ahol a Venus lesz az ellenfele. A B) ligában a KAC Saturnaren az Olimpiával, a CFR Careiben a Victoriával játszik. A részletes program: Bucurestiben Venus-Universitatea és Kinizi-Juventus.

Aradon Gloria-CFR.
Clujon Romania-Unirea Tricolor.
Oradean NAC-Crisana.
Timisoaran Ripensia-AMTE.
A B) ligában a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre:
II. csoport. Lugojon: Vulturii-ILSA, Petrosani: Jiul-UDR, Timisoaran: TMTE-Rovine Grivița.
III. csoport. Saturnaren: KAC-Olimpia, Oradean: Törekvés-Phoenix, Careiben: Victoria-CFR Cluj.
IV. csoport. Targumuresen: Mures-Soimii, Brasovban: IAR-Sticla, S ibiuban: HTV-Simeria.

A vasárnapi nemzetibajnoki mérkőzések — így a cluji is — a hétfői Jom Kippurra való tekintettel délután 2 órákor kezdődnek.

Ausztria-Magyarország válogatott mérkőzés Bécsben. Bécsből jelentik: Vasárnap Bécsben osztrák-magyar válogatott labdarugómérkőzés lesz. Az osztrákok a következő összeállításban játszanak: Platzer, Sesta-Schmaus, Wagner-Hoffmann-Ertl, Vogl II-Stroh-Bican-Hahnemann-Vogl I. A magyarok valószínű összeállítása: Szabó, Polgár-Sternberg, Szalai-Turai-Dudás, Markos-Vincze-Sárosi-Toldi-Tfkos.

KIFÉNYESEDETT, zsíros ruhákat specialisan tisztít
CZINK vegyészeti gyára

KÜZGÉZSIKASÁG

Hárommilliárd lejt meghaladó fölösleget mutat Románia külkereskedelmi mérlege

Bucuresti, okt. 3. A legfelsőbb kontingenciális bizottság elrendelte a negyedik évnegyedre eső importkvóták felosztását. Ennek érdekében szeptember 10-ével bezárolag elkészítették Románia külkereskedelmének egyenlegét. Ez a mérleg azzal a kellemesen meglepő tanúsággal szolgál, hogy az ország külkereskedelmi mérlege 3 milliárd 124 millió lej többletet mutat fel az idei év első kilenc hónapja alatt. Ugyanis január elsejétől szeptember 10-ig 10 milliárd 44 millió lej értékű árut exportáltak, melyre szemben a behozatal mindössze 6 milliárd 920 millió lejre ruggott.

országokkal szemben:
Belgium 122.204.000 lej.
Csehszlovákia 337.929.000 lej.
Franciaország 84.682.000 lej.
Németország 107.518.000 lej.
Lengyelország 79.686.000 lej.
Hangoztatják hivatalos körünk, hogy külkereskedelmi mérlegünk aránylagosan sohasem mutatott ily kedvező egyenleget, mint az idén.

Külkereskedelmi mérlegünk a következő többletet tünteti fel az egyes országokkal szemben:
Olaszország 1.219.284.000 lej.
Anglia 314.009.000 lej.
Ausztria 451.382.000 lej.
Görögország 341.159.000 lej.
Jugoszlávia 71.817.000 lej.
Hollandia 135.899.000 lej.
Spanyolország 76.279.000 lej.
Magyarország 190.828.000 lej.
Egyiptom 301.406.000 lej.
Palesztina 228.773.000 lej.
Deficitet mutat ki mérlegünk a következő

A különböző országokkal szemben kliring-számláink az áábbi aktív egyenleget mutatják:
Németország 14.754.000 márka.
Ausztria 912.000 schilling.
Franciaország 9.263.000 frank.
Görögország 203.370.000 drachma.
Magyarország 502.900 pengő.
Olaszország 56.620.000 lira.
Svájc 423.000 svájci frank.
Csehszlovákia 11.008.000 korona.
Spanyolország 1.062.000 peseta.
Anglia 44.200 font.
Lengyelország 676.000 zloti.
Természetes, hogy a kliring-számlák eredménye is befolyásolni fogja az importkvóták megállapítását.

Az UJSÁGÍRÓKLUB-ban
ma, csütörtök este
SZUCS LÁSZLÓ
Ária- és dalestíve. Izkütes és olesó konyha. Dudás újjászervezői kitűnő zenekara.

ÁRLÉTESEK. Október 7-én a cluji mezőgazdasági akadémia gazdasági hivatalában ár lejtést tartanak 9 vagon pakura beszerzése tárgyában. — Október 15-én a muresmegeyi Badul-Campiei község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október 4-én a targumuresi állami kórházak igazgatóságánál árlejtést tartanak hus, zsír, liszt és kenyér beszerzése érdekében. — Október 16-án az oradeai állami kórházak igazgatóságá-

rál árlejtés után szerzik be a kórházak liszt, kenyér, hus és zsír szükségletét. — Október 25-én a tárnava-maremegeyi Rupea község hivatalos helyiségében árlejtés után vállalatba adják a községi nemzeti ház építési munkálatait. — Október 5-én a sibiumegeyi Cisnedia község hivatalos helyiségében árlejtés után vállalatba adják a községi iskola építési munkálatait. Előirányzat 1 millió 700 ezer lej. — Október 8-án a sighetri állami emeggyógyintézet gazdasá-

Székely és Réti BUTORGYÁRTI
TARGU MUREZ - BUCURETI - BRAOV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztortéket,
mely a butorgyártás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

gi hivatalában árlejtés: tartanak hus, liszt és kenyér szállítása tárgyában. — Október 26-án a timis-tornotalmegyei Simersigh község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október 18-án a bradi helyorség parancsnokságánál árlejtést tartanak 26 ezer másodosztályú marhahus, 3000 kgr. füstölt és 3000 kgr. sósszalonna és kétszáz kgr. zsír beszerzése tárgyában. — Október 10-én a caransebesi városházán árlejtést tartanak 57 vagon tizifa beszerzése tárgyában. — November elsején az aradmegeyi Covarsin község hivatalos helyiségében hat évi időtartamra bérbeadják a községi vadászati jogot. — Október 20-án Gárbau község hivatalos helyiségében árlejtés után értékesítik a község tulajdonát képező 19 hektár erdőterület faanyagát. — November 7-én a turda városházán árlejtést tartanak a városi jéggyár építési munkálatainak vállalatbaadása céljából. — Október 8-án az aradi városházán árlejtést tartanak 63 vagon kő beszerzése céljából.

Uj érdekltség a bradi alabástromgyárnál. A turda alabástromgyárnál, amely a Lévy testvérek tulajdona, érdekltséget váltalt a bucuresti Sarmat S. A. elektromos cékkel vállalata. A két csoport közös r. t. alapít, amely a gyárt 5 évre bérbeveszi és a természet megindítja. Az új csoport engedélyt kapott egyelőre 5 millió lej értékű árú Amerikába történő exportjára. kompenzáció alapján, melynek ellenében Mostinghouse készületeket fogna importálni.

Nagyaránya befektetés a petrosani bányatársulatnál. A szénfogyasztás csökkenése a társulatot arra készítette, hogy az eddig kizárólagosan gépjávitási célokat szolgáló műhelyét külön vasipari üzemmé építse ki. A műhely udvarát a nyár folyamán hatalmas fedett csarnokká alakította át s egyes épületeket körllötte megnagyítottak. A megnagyított műhely üzemi területe ezáltal nagyobb lett, mint a calani üzemek területe. A bányavállalat rezsijében új üzem indult meg, amely központi fűtőtesteket állít elő. Az üzem céljaira 500 vagon ócskavasat szállítottak Petrosaniba. A megnagyobbított üzem egyik szárnyépületében fog elhelyezkedni a bányatársulat izzóámpalüzeme is.

Meghosszabbítják a CFR és a Grupaj közötti szerződést. Az árugrupaj szerződés 1936 január 1-én jár le. A vasuti vezérigazgatóság kereskedelmi igazgatósága kifejezetten a szerződés meghosszabbítása mellett foglalt állást, miután a Grupaj jelentősen emelte a darabárufogalmat. A kereskedelmi igazgatóság kimutatása szerint a Bucuresti-Galați vonalon a korábbi napi 12 vagonos átlagos fogalmat a Grupaj napi 7 vagonra emelte fel.

Monopolizálják a cukkát is? A szesz-szindikátus memorandumot intézett a Szesz-monopol cikke való felvételét, miáltal a cluji utáni illeték évi bevételé az eddigi 70.000.000 lejről 240.000.000 lejre emelkedne. Javasolt egyben a 95 fokos szesz detalj árának 8 lejben és a monopol pálinka árának 8,50 lejben való megállapítását per 10 liter fok.

A Kern és Tsa és az Andrányi cégek közös eladási központot állítottak fel. Kern & Co és Andrány r. t. között már korábbi időből meggyezés áll fenn a nagyobb cikkeik eladására nézve, ami azonban számos kisebb cikknel a versenyt nem küszöbölte ki. E utóbbi cikkekre a két vállalat Fier Unions S. A. elnevezéssel Buc-ban eladási központot állított fel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. S. Hatjeg. A Dacia és Regele Carol nevű hajók sérülése miatt, nem volt más választás, mint a Bulgaria nevű hajón azonnali elindulni annál is inkább, mert az allija éppen fenti okok miatt pár hetet késétt. A késésben egyébként a központ intézkedett.

W. S. Baiaşprie. Ugy írt, mint Csehszlovákiában ki kell hirdetni, azonban a kihirdetést az anyakönyvi hivatal végzi. Szükséges iratok: születési bizonyítvány, erkölcsi, állampolgársági és fiatalúsági esetén szülői beleegyezés. Mindenesetre Csehszlovákiába be kell jelenteni, hogy a polgári esküvő Romániában történik, hogy a szükséges iratokat a megadandó címre hivatalos uton elküldhessék.

Amerika éposza

Írta: ADAMS.
Az Ujvilág drámaian megrázó története, 400 lap vászonkötésben. Lej 158.—LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

Am

Kétszáz

Newyork, október 2. — Azt, hogy az amerikaiak szentesnek fogják szeménye, takarcsija és motor szony nevén k

Az Egyesült zeti vagyona tesz ki. Ebből tükü vagyon illet meg az életöde, amelyre milliárd dollár a bank betéte és az iparváll szazaléka. A kétségbevonha előretörését a vedelmek teré 2.868 olyan ne egymillió doll rös milliomos ülll vagyonok tartozik.

A dusgazda Mrs. Andrew gye áll. Vagy le, mert elhal pest 400 millió ra fordított. M radéka még r fenyűző életét pás palotáján fenntartásához

Mrs. Graham kaj társaság. Az ő kezeibe és Fair család értékü vagyon Vanderbilut-ly berendezett lyereken baráti utaztatta a v

A társaság Newporti Mrs. ambiciója, hová tovább növel 115 millió doll zögadáságba s vagyona je ér. Különös é az Egyesült daságára. A tet él Anne kár nővére i ren működik sa a dolgozó rös milliomos életkorban M aki vagyonát Company n gyon ért ahh lággazdasági ben és csonk vanhárom év kéinek mikén

Mrs. Edwa telekspekulan ról híres, hóg élvezi, amely laha is nőne Marshall Fie jétől évi egy jät külön vag liót. Van az nők sorában

Mrs. Edwa telekspekulan ról híres, hóg élvezi, amely laha is nőne Marshall Fie jétől évi egy jät külön vag liót. Van az nők sorában

Orvos

Minden magya mán, stb. foly és előfizethető közvetlenül ka jegyzéket Lepa ma érdekl.

Amerika nemzeti vagyona a nők kezén

Kétszázmilliárd dollár van az amerikai asszonyok tulajdonában

Newyork, október 2. Kevesen tudják azt, hogy az amerikai erők nagyobb részében birtokosai az amerikai nemzeti vagyonnak, mint férfi kortársaik. Akiknek módjában van betekintést szereznie az amerikai magánéletbe, ezt természetesen fogja találni. A férj ingatlan szerzeménye, takarékpénztári betétei, gépkocsija és motoros-yachtja többnyire az asszony nevének kerül be a nyilvántartásba.

Kétszáz milliárd dollár nők kezén

Az Egyesült Államok lakosságának nemzeti vagyona összesen 320 milliárd dollárt tesz ki. Ebből több, mint 200 milliárd értékű vagyon asszonyok kezén van. Nőket illet meg az életbiztosítási kötvények négyötöde, amelyek után évente körülbelül egy milliárd dollár jövedelmet élveznek. Övék a bank betétek 65, a vasuti részvények 48 és az iparvállalati értékek több mint 40 százaléka. A jövedelmi adókimutatások kétségbevonhatatlanul szemléltetik a nők előretörését a nagy vagyonok és nagy jövedelmek terén. Az Egyesült Államokban 2.368 olyan nő van, akinek vagyona az egymilliárd dollárt meghaladja. A többszörös milliommások, a husz millió dolláron felelő vagyonok urnőinek sorába 462 asszony tartozik.

A leggazdagabb amerikai asszony

A dúsgazdag amerikai nők sorának élén Mrs. Andrew Carnegie, az acélkirály özvegye áll. Vagyona 50 millió dollárra apadt le, mert elhalt férjének kívánságához képest 400 millió dollár emberbaráti célokra fordított. Mindamellett vagyonának maradéka még mindig bőségesen elegendő fényűző életéhez, az 5. Avenue-n lévő pompás palotájának és skóciai kastélyának fenntartásához.

Mrs. Graham Fair Vanderbilt az amerikai társaság állandó reflektorfényében él. Az ő kezében összpontosul a Vanderbilt és Fair családok közel 100 millió dollár értékű vagyona. Ő honosította meg a híres Vanderbilt-utazásokat. Híresek pompásan berendezett luxusvonatai és gőzösei, amelyek baráti körét több ízben is végig utaztatta a világ körül.

A társaságban kevesebbet szerepel a Newporti Mrs. Smith, akinek az a legfőbb ambíciója, hogy férjétől örökölt vagyonát tovább növelje. A vagyon férje halálakor 115 millió dollár volt. Ezt az amerikai meggazdaságban helyezte el gyűmölcsözően s vagyona jelenleg jelentékenyen többet ér. Különös büszke díjnyertes teheneire s az Egyesült Államok legnagyobb tejgazdaságára. A társaságtól visszavonult életet él Anne Morgan J. P. Morgan, a bankár nővére is. Anne Morgan szociális ténnyel működik s legszorgalmasabb előharcosa a dolgozó nők védelmének. A többszörös milliommos nők között a legmagasabb életkorban Mrs. Edward, V. Hardford van, aki vagyonát az Atlantic és Pacific Tea Company nagyvállalatból szerezte s nagyon ért ahhoz, ezt a vagyont minden világgazdasági válságon keresztül is épségben és eszontatlanul megtartsa. Nyolcvanhárom éve ellenére maga irányítja tőkének mikénti felhasználását.

Egy millió dollár évi tartásdíj

Mrs. Edward Marshall Field, a csikági telekspekuláns Marshall Field unokája arról híres, hogy a legmagasabb tartásdíjat élvez, amelyet a világ fennállása óta valaha is nőnek megítéltek. Mrs. Edward Marshall Field a válás kimondása óta férjétől évi egy millió dollárt kap, noha saját külön vagyona is meghaladja a 40 milliót. Van az amerikai többszörös milliommos nők sorában egy hercegnő is. Miguel de

Braganza hercege felesége. A herceg portugál trónkövetelő. Vagyonokba kerülő politikai ambícióit csak azért tudja könnyed lélekkel szolgálni, mert felesége a Smith és Rhineland családok vagyonát örökölte s még mindig több, mint 100 millió dolláros vagyon felett rendelkezik.

Megőrült az állomásfőnök, aki elgázolta fiacskáját

BRASOV, október 2. A Timis völgyében borzalmas katasztrófa történt. Mofos Gheorghe vasuti főnök egy lejtős pályarészen követ megrakott kocsikat vezetett, amikor észrevette, hogy öt éves fia a sineken játszik. A szerencsétlen apa hiába igyekezett a sebesen halálú szerelvényt lefékezni és hiába kiabált a fiának, hogy menjen le a sinekről, nem tudta megakadályozni a szerencsétlenséget. A gyermekek szétlépték a kerekek, míg Mofos megőrült. Beszállították az elmegyógyintézetbe.

Capitol Mozgó

Ma! Szenzációs premier!!

BRIGITTE HELM

legszébb, legnagyobb slágerfilmje:

AZ ESZMÉNYI FÉRJ

Oscar Wilde híres szalonvígjátéka után. Káprázatos kiállítású film, az angol millió pazar eleganciája. Az asszonyok fényűzése. Lebilincselő cselekmény. A több szereplők: Sybille Schmitz, Karl Ludwig Diehl, Georg Alexander. Műsor előtt: A legújabb világhírű.

Leleplezték Párizsban a Schneider-fegyvergyár hirhedt ügynökének üzelmeit

Hogyan árulja ágyuit a Schneider-fegyvergyár

Párizs, október 2. A Vu című hetilap feltűnő leleplezéseket közöl a világ egyik leghírhedtebb fegyvergyárügynökéről, kit most kiutasítottak Franciaországból. Ennek az embernek nevét és nemzetiségét nem lehet pontosan megállapítani. Általában dr. Tito Jonghi néven szokott szerepelni Franciaországban. Fogorvosnak mondja magát és azt állítja, hogy argentinai születésű. Ezzel szemben időközönként Németországban is feltűnik, mint dr. Rudolf von Schegger. Franciaországban a Schneider fegyvergyárnak egyik fontos ügynöke, de kapcsolatban áll Schneider nagy konkurensével, a német Krupp-céggel is.

A titokzatos dr. Jonghi körülbelül ötven éves és hat nyelvet beszél tökéletesen. Körülbelül tíz évvel ezelőtt benősült Belloni argentinai tábornok családjába és mikor a tábornok megbízást kapott, hogy Európában szerezzen összeköttetéseket és tapasztalatokat az argentin hadsereg modernizálása érdekében, dr. Jonghi elkísérte Párizsba. A nagytekintélyű Belloni tábornok kapcsolatát a maga gyanus céljaira használta ki, különböző homályos üzleteket kötött Belloni nevének felhasználásával, úgy, hogy az argentinai tábornok belebukott ebbe a botrányba.

Ekkor Jonghi, aki már szoros kapcsolatot teremtett magának a világhírű Schneider-gyárral, különféle délamerikai államok csapatát be fegyverüzemeivel és megvesztegette Uruguay több magasrangú tisztviselőjét. Rosszminőségű fegyverekkel árasztotta el az uruguayi hadsereget, aminek az lett a vége, hogy kiutasították ebből a délamerikai köztársaságból.

Később Jonghi visszatért Párizsba, ahol motorbicikligyártat alapított, mely még ma is az ő nevét viseli. Különös véletlen,

Az elsőrendű csillagok ragyogása némiképpen háttérbeszorítja azt a többi, 455 amerikai asszonyt, akk szintén a milliommosok közé számítanak, de ebbe bele kell törődniük. Az amerikai nők tudatában vannak, hogy politikai és gazdasági befolyásuk a közéletre nem felel meg annak az aránynak, amellyel az amerikai nemzeti vagyonban részesednek s ezért törekvéseik arra irányulnak, hogy az amerikai asszonyokat jobban megszervezzék. Talán több az utópiánál Mrs. Louis Mac Henry Howe azon kijelentése, hogy nem fog eltelni egy évtized s elnökön kerül a washingtoni Fehérháza.

PHILO LEXIKON

1935 Handbuch des jüdischen Wissens

800 hasáb, 250 képpel, 40 képtábla és térkép 240.— lej.

LEPAGE-nál Cluj

Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket.

gyanussá váltak Jonghi üzelmei és ezért szeptember 15-én kiutasította.

A kiutasítás után Jonghi két hétig lakott Párizs egyik külvárosában és ezáltal a Schneider-cég igyekezett hatalmas politikai befolyását érvényesíteni az érdekekben, de nem aratott sikert. Ezért azután a rejtélyes fogorvos a svájci Lausanneba tette át székhelyét.

Százhuszas tempó

A cluj Magyar Színház kedd esti bemutatója

Két új szerző — Szántó Annad és Szécsén Mihály — pesti darabot írt, pesti problémákkal, pesti szentimentalizmussal és pesti kedvességgel. Nagy siker ért el a magyar fővárosban és kedd esti bemutatóján nálunk is szívesen fogadta a telt ház a háromfelvonalas vígjátékot. De már itt meg kell jelezni, hogy a sikert főleg az előadás biztos tempója és a szereplők buzgó ambíciója okozta.

Problémája a darabnak: a leépített banktisztviselő, aki eszével és a véletlen akaratából mégis tud érvényesülni. Ilyenszerű aktualitások, vidáman feldolgozva, dusan teremnek a magyar színpadon és igazán elsőrendű mesterségbeli képességek kellenek hozzá, persze kevés cinizmus is, hogy ezt a nagyon szomorú témát valaki a vidám oldalán fogja meg. Társadalmi életünk egyik legszűgyenteljesebb tünete, hogy elnézzük fejlettség mai korszakában egy, a termelésből kiesett csoportnak, embertársainknak kínos vergődését. Holott egyszerű és szívszerű elrendezéssel, a javak és a munka megszervezésével és a politikának az emberiség vonalába való beirányításával, mindenkit el lehetne látni munkával. Ez mindenestre mélyebb és irodalmibb és lényegbevágóbb téma lenne; ehhez azonban, ugylátszik, Pesten még nem mernek hozzányulni. Inkább a szerencse fiát mutatják a világ szomorú boltjának kirakatában, cifra és tompa reklámvilágításban. A mai fiatalság ne essen kétségbe — ez a darab morálja — az igazi tehetség mégis érvényesül. Aki nem tudott érvényesülni, az „tehetségtelen”, tehát haljon éhen.

Ez a mi korunk morálja. Legalább is ez jött ki a darabból.

Az előadás szenzációja egy fiatal színésznőnek a bemutatkozása. Budaházi Magdának hívják, biztató ígérlet, Kelliemes orgánuma van, jó színpadi megjelenése. A rutin hiánya megéreződött rajta, de az is, hogy megfelelő színpadi gyakorlat után izmos, hasznavehető tényezője lesz a magyar színjátszásnak.

A főszerepet Kovács György játszotta eredetien, természetesen, izesen. A közönség sokat tapsolt sikerült jelenésein. A darab színet, humorát, neveltető tempóját ezáltal is Tompa Sándor képviselte, aki egy öregedő banktisztviselőt játszotta. Harmath Jolán démonja olyan alakítás volt, amelyben az egyre fejlődő művészön önmagát multa felül. Balázs Samu intrikus szerepében elsőrangú volt, ugyszintén Tóth Elek, a rendező, aki a bankvezért játszotta. Illuziókeltőn játszottak: Ihász Aladár mint orvosprofesszor és Réthelyi Ödön mint államtitkár. Kisebb szerepekben is kiünöt nyújtottak: Czoppán Flóri, Váro Ann, Nagy István, Rajnay Sándor, Borovszki Oszkár, Örvösi Géza, Csóka József. A közönség kitünően érezte magát, sokat tapsolt és többször hívta a lámpák elé kedvenc színészeit. (sz.)

Hetvenöt százalékos kedvezmény Bucarestből jelentik: A CFR 75 százalékos kedvezményt nyújt az október 27-én a fővárosban rendezendő repülőmiting nézői számára.

Orvosok, mérnökök, gyárok!

Minden magyar, német, (25% redukción!) román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál, Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

„Luna Frontului Marasesti” kiállítás

1935 október 1–31, 50–75 százalékos vasuti kedvezmény

Bucuresti, Parcul Otetlesanu, Calea Victoriei.

Ipari kiállítás. Szőnyeg, népviselet és népszövészeti kiállítás. Baromfi és apró fajták kiállítás. Gyümölcskiállítás. Nagy kedvezmények a vendéglőkben és szállodákban. Láttatkozás a kiállítás bejáratánál.

Mit vethet Olaszország Abesszinia szemére?

Egy érdekes könyv az olasz-abesszin vizsály okáról

Róma, október 2. Rómában, az Ardita könyvkereskedés kiadásában franciayelvű röpirat jelent meg, amelynek címe: **Mit vethet Olaszország Abesszinia szemére.**

Már Cavour is...

A röpirat tulajdonképpen célja kimutatni azt, hogy Olaszország követelése Abessziniával szemben nem hódító, hanem kereskedelmi természetűek és hogy Olaszország érdeklődése Abesszinia iránt nem mai keletű.

Már Cavour akart érintkezést keresni az abesszin kormányral, de az 1859-es háború elodázta ezt a kérdést. Az olasz egység megteremtése után Olaszország annál nagyobb figyelemmel fordult Afrika felé és hogy éppen az Abessziniával határos területekre terelődött érdeklődése, azaz magyarázható, hogy a gyarmatosítás szempontjából még csak itt voltak szabad területek, másrészt olasz tudósok, kereskedők és utazók már előbb voltak ott és hívták fel erre a területre az olasz kormány figyelmét. A röpirat megjegyzi, hogy akkoriban azok az abesszin területek, amelyek a keletafrikai olasz gyarmatokkal határosak független tartományok voltak és csak később igázták le őket az abesszinek.

Olaszország az akkori négyessel szerződések megkötésére törekedett, hogy nyugodtan fejleszthesse keletafrikai kereskedelmét.

Amikor még Itália védője volt Meneliknek

Oly jó viszony keletkezett Olaszország és Menelik között, hogy utóbbi az olasz királyt védőjének és örzőjének nevezte. 1878-ban Menelik kijelentette, olyannyira szereti Olaszországot, hogy majdnem olasznak érzi magát. Meneliknek akkori-ban szüksége volt az olaszokra, mert igen kicsiny és katonailag gyenge fejedelemség volt. 1883-ban örök barátságot kötött az olaszokkal, 1885 február 5-én az olaszok Anglia belegyezésével elfoglalják Massauát, majd Menelik, aki addig csak a Choa-tartományban volt király, azon ürügy alatt, hogy meg akarja bosszulni Porro gróf missziójának Harrarban való legyilkolását, elűzi ennek a tartománynak emírjét és elfoglalja annak területét. 1889-ben Olaszország Meneliknek 45 ezer guskát és nagymennyiségű lőszert küld, majd ugyanabban az évben Menelik legyőzi Johannes négust és olasz támogatással kikiáltja magát a királyok királyává. 1889-ben Menelik barátsági szerződést köt az olaszokkal és elismeri az olasz protektorátust, amit Anglia elsőnek ismer el. 1891-ben és 1894-ben Olaszország Angliával megegyezik közös érdekszférájuk tekintetében és Anglia ez alkalommal elismerte, hogy Abesszinia abban az érdekkörben fekszik, amelyet Olaszország részére tartottak fenn. Menelik, aki időközben elérte célját és olasz segítséggel egész Abessziniára kiterjesztette hatalmát,

nem ismerte el többé az általa kötött szerződéseket.

A röpirat szerint az 1896. évi olasz-abesszin háborút az idézte elő, hogy Menelik belekapaszkodott a szerződésnek egyik mondatába, amelyet rosszul adtak vissza olasz nyelven.

Háromévi tárgyalás után kitört a háború,

amely az aduai vereséggel végződött 1896-ban kötötték meg Addis Abebában a békét és véglegesen kellett volna megvonni Eritrea és Abesszinia határát. Ez azonban az abesszinek miatt még ma sem történt meg egészen. Olaszország, hogy keletafrikai gyarmatainak Abessziniával való kereskedelmét biztosítsa, szerződést kötött, amelyben többek között utak építése is szerepelt. Olaszország megépítette az utakat, az abesszinek erről megfélekedtek. Közben Menelik tovább terjesztette ki hatalmát és elfoglalta azokat a területeket, amelyek ma mint Abessziniához tartozóknak számítanak. A hódítás módszere az úgynevezett razzia volt, ami abban állott, hogy betört egy területre, hasz-

nálható lakosságát rabláncra fűzte, a többit leölette.

Vanderheyman francia író 1893-ban jelen volt, amikor Menelik elvonultatta maga előtt az elfogott idegen harcosokat, ezen nyolcszázat kiválasztott a maga számára és *kezüket tüzes vassal jelöltette meg.*

Hogy mit jelentett Menelik uralma az egykor virágzó tartományokra nézve, kitűnik abból, hogy Kaffat tartományban Menelik beérése előtt másfélmillió lakos volt, ma alig él ott 20 ezer, Giumira az abesszin uralkodás tizenöt éve alatt ezer lakosról 20 ezerre fogyott le. Burzsnak 200 ezer lakosa volt és ma mindössze 15 ezer van.

1906-ban, amikor Menelik állapota aggodalmasra fordult és attól lehetett tartani, hogy halála után belső zavargások törnek ki, Olaszország és Anglia Franciaország bevonásával tárgyalásokat kezdtek és megegyeztek abban, hogy közösen védik meg egymás érdekeit. Az olasz érdekeket az akkor kötött szerződés Szomália, Eritrea és Addis Abebától nyugatra elterülő abesszin területekre elismerte. Ez volt a legnagyobb érdekzóna és az angolok és franciák csak azért ismerték el, mert Olaszországnak a Vörös tenger partján

elsőbbsége volt és sokkal többet áldozott emberéletben és pénzben, mint a másik két nagyhatalom. Ugyancsak elismerték Olaszország érdekjogosultságát a kék Nilus medencéjére is.

Trónviszályok

Menelik halála után Lijassu került a trónra, de mert az izlammal rokonszenvezett, 1916-ban megverték és börtönbe zárták. A trónon Zsuditu, Menelik leánya következett, mellette a jelenlegi négus töltötte be 14 évig a kormányzói szerepet, míg 1930-ban Zaudita halálával kikiáltotta magát négusnak.

Olaszország az új négusnál is arra törekedett, hogy gyarmatainak kereskedelmi szempontból biztosítsa azoknak természetes hátterét, Abessziniát és biztos alapokra fektesse le kereskedelmét. Azonban Haile Selassié alatt már nehezebben mentek a dolgok, mert az abesszinek kitértek a tárgyalások elől. Olaszország, hogy megszerezze Abesszinia jóindulatát, keresztül vitte, hogy felvegyék a Népszövetségbe, azonkívül, hogy az abesszinek érzékenységét ne izgassa, lemondott olyan jogokról, amelyeket előbbi szerződések biztosítottak részére. Bár közben újabb barátsági szerződések létesültek, azok csak papíron léteztek, a valóságban sohasem alkalmazták azokat abesszin részről. A négus egyre-másra hívott meg európaikat udvarához, de azok közül egyesem volt olasz. Olaszgyűlöleten kívül azonban az utóbbi években féhérgyűlölet is mutatkozik mind erősebb mértékben, amelynek több európai esett áldozatul.

Az ual-uali incidens

Az ual-uali incidens számtalan abesszin provokáció előzte meg, amelyek 1912-ig nyulnak vissza. A röpirat részletesen foglalkozik ezekkel a provokációkkal, amelyek Olaszországot költséges ellenrendszárbályokra kényszerítették. Megjegyzi a röpirat szerzője, hogy Abessziniában a fiatalok dirigálnak, akik idegengyűlöletet hirdetnek. A négus ezeknek a fiataloknak hatása alatt áll, ami kitűnik legutóbbi beszédéből, amikor kijelentette, hogy

ő az egyedüli afrikai császár

és a fehérek az abesszinek ellenségei. Az abesszinek minden igyekezete odairányul, hogy az olaszok békés kereskedelmi szándékait megzavarják és elgáncsolják. Olaszország több évtized óta túri a provokálásokat és végül is arra a meggyőződésre kellett jutnia, hogy Abessziniával minden gazdasági együttműködés lehetetlen. Abessziniát viselkedése

állandó fenyegetést jelent,

amelyet tovább túrni nem lehet. Ami a rabszolgaságot illeti, Abesszinia nemcsak hogy nem törli el ezt a szegénytelen intézményt, hanem a razzikkal folyton szaporítja a rabszolgák számát. Két angol féhérgyűlölv 139 razziaról emlékszik meg, amelyeket abesszinek a szomszédos területeken 1913-tól 1927-ig végrehajtottak. Egy ilyen rendszer képtelen saját maga erejéből felvergődni az európai civilizáció magaslataira. Ennek az állapotnak megszüntetése élet vagy halál kérdése a keletafrikai olasz gyarmatok részére.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök d. u. 5: Viki (Nagyon olcsó helyárrakkal. Solymosán Magda és Kovács György felléptével.)

Csütörtök fél 9: Százhuszas tempó. Péntek este: Tanase 120 tagu revütársulatának előadása.

Szombat d. u.: Ifjúság előadás az iskolák részére: I. Új ház a régi helyén. II. Liliom.

Szombat 9: Viktoria. (Abrahám Pál világhírű nagyoperettje. Solymosán Magdával a címszerepben, Wojtjczyk Elvira bemutatkozása. Teljesen új szerepeltetésben és rendezésben. Bérletszűnetben.)

Vasárnap d. e. 11: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelőadás, nagyon olcsó helyárrakkal.) Vasárnap d. u. 3: Sárga lilom. (Nagyon olcsó helyárrakkal. Solymosán Magda és Kovács György felléptével.)

Vasárnap d. u. 6: Százhuszas tempó. Vasárnap 9: Viktoria. (Rendes bérlet 4. sz.) Hétfő fél 9: En és a kisöcsém. (Wojtjczyk Elvirával a címszerepben, olcsó helyárrakkal.)

Keddtől egész héten: Aki mer az nyer.

ROMÁN OPERA MŰSORA

Szezonnyitás.

Péntek, Október 5: Kisértetek (Iskolai matiné)

Vasárnap, október 6: Denevér (Matiné.)

Hétfő, október 7: Carmen.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, csütörtökön: Az egész világ nevet, dalol és szeret.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Káprázatos műsor: I. Lehár Ferenc: Vig őzveg. Maurice Chevalier, Jeanette Mac Donald. II. Vihar az óceán felett. Repülődráma. John Barrymore, Lionel Barrymore, Helen Hayes, Robert Montgomery, Clark Gable, Myrna Loy. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Pályázat

A brasovi ort. izr. hitközség kiegészítő metsző és mászati állásra ezennel pályázatot hirdet. Megkívánatik, hogy az illető három elismert nevű ort. rabbitol קבלות-szal rendelkezze. Kellemes hangú előimádkozó, gyermektelen, illetve kiscsaládu előnyben részesül. Fizetés személyes megegyezés szerint. Az állás azonnal betölthető. Az utiköltségek csak a meghívottnak térítetik vissza.

Comitatea israelita ortodoxa Autonoma din Brasov, Strada Castelului 64.

SCHRENZEL:

ABESSZINIA

Afrika Kanaánja. Nagy albumalak, 270 lap, rengeteg fény- és térkép. Vásznonkötésben 158 lej, LEPAGE-nál, Cluj. Postán utánvéttel. Kérjen ingyen jegyzékét.

A Keren Kayemeth Leisrael

megváltja mocsártalanítja vizet látja el befásítja betelepíti

Erec Jiszraél földjét

Minden zsidó a nagy ünnepek alkalmával adakozzon a Tóra előtt adakozzon halottainak emlékére adakozzon a kék-fehér perselybe

a Keren Kayemeth Leisrael javára

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Diák mellé lakótársat keresek, esetleg teljes ellátással is. Str. Dragalina 19 sz. Weiss.

Gimnázisták tanítását elvállalja zsidó tanár-nőjelölt, koszt és lakás ellenében is. Cim e kiadóban.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Legelőgásabban készít férfifűtőnyöket. Kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Halló! Megnyit az „Elyetia” aranybevéltő. Str. Memorandului 2. Órák, ékszerek szennázás olcsó árban, valamint e szakmába vágó munkát precizen és olcsón vállal.

Szömbundák javítását, átalakítását, férfi és női kabátok bélelését, szőrmegallérok készítését jutányosan vállalom. Szántó utóda Veress szűcs. Cluj, Nicolae Jorga 2.

Ezüstöt legmagasabb áron vesz „Tacamul” Str. Neculcea 6.

Négy szoba és összes, mellékhelyiségekkel álló komfortos modern másodemeleli lakás Str. Saguna 5 alatt november 1-re kiadó. Értekezni Str. Regina Maria 40.

Kiadó két szoba, konyha, fürdőszoba nov. 1-re. Str. Bucovina 16.

Érettségizett, perfeket német és román 26 éves fiatalember, ki Clujon fontos zsidó közeleti pozíció betöltésére telepedne le, bármilyen szerény díjazásu állást keres. Szíves megkeresések „Zsidó közélet” jelígre a kiadóba.

Fiatal zsidó orvosnak előnyös házasság kapcsán kitűnő egzisztenciát biztosító rendelőt nyitunk. Komoly érdeklődők „Brasov” jelíge alatt a kiadóba irjanak.

100-150.000 lej készpénzzel rendelkező autorizált könyvelő évtizedes kereskedelmi és adminisztratív gyakorlattal szerény elhelyezkedést keres. Megkereséseket „Komoly” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Kereskedelmét végzett fiatalember keres rakárnoki vagy pénztárnoki állást, esetleg helyi képviselőt is vállal. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kér.

Moder
Pista Ur

Véglegesen...
Nemzetköz...
Befejezés...
Lebontott...

Fej, váll...
Székhám...
Hányady...

Hölgyek...
Levkás...
Lehető...

Lehető...
tűzvészben...
kórház beteg...
más épülete...
reggelre sik...

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio
Pista Unirii 31. Telefon: 83.

Véglegesen elhatározták a parlamenti ülésszak egy hónappal való elnapolását. Bucarestből jelentik: A Tempo jelenti, hogy a parlamenti ülésszaknak egy hónappal való elhalasztása befejezett tény. Tehát a törvényhozó testületek ülésszaka november 15-én nyílik meg.

Nemzetközi turisztikai konferencia nyílt meg Bucarestben. Bucarestből jelentik: A belügyminisztérium ma nemzetközi turisztikai konferencia nyílt meg, amelyen olasz, német, belga, holland, magyar, török, bolgár, csehszlovák és lengyel kiküldöttek vesznek részt. Sergiu Dimitriu, a román idegenforgalmi iroda elnöke nyitotta meg a tanácskozásokat. A konferencia lehetőségeket keres a turista esereformalom megkönnyítésére. A konferencia munkálatainak befejezése után a külföldi delegátusok meglátogatják a román gyógy- és klimatikus furdöhelyeket.

Befejezést nyertek az erdélyi királyi vadászatok. Bucarestből jelentik: Az erdélyi királyi vadászatok befejezést nyertek. Az uralkodó elfoglalta székelytér Sinaia és október 7 vagy 8-án Bucovinába utazik, hogy részt vegyen a királymanőverek befejezésén.

Lebontották Bucarestben a volt osztrák-magyar követség palotáját. Bucarestből jelentik: A Wilson utcában lebontották azt a házat, amelyben nemrég a magyar és osztrák követségek voltak. Ebben a házban dolgozott Czernin gróf is valaha.

Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsibbanásnál a természetes „Ferenc József” keserűviz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztéscsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József viz gyors, biztos és kellemes hatása huzagsavfelműködésénél és közhvény-rohamoknál is kiválóan érvényesül.

A cadrlateri törökök ki-lepitése. Bucarestből jelentik: Ma a földművelésügyi minisztériumban fontos tárgyú értekezlet ül össze. Sassu miniszter elnökletével, a törököknek a Cadrlaterből való emigrálása kérdésének tanulmányozására. Az értekezleten részt vesz a bucuresti török követ is.

Szélahamosoknak minősítik a hatóságok a huszlejes hólabda kezdeményezőt. Bucarestből jelentik: A hatóságok nyomán 20-nak azoknak a szélahamosoknak, akik a Vank-lejes hólabda-játékot kezdeményezték. Allitolag a szélahamosság Oradeáról indult ki, hogy azonban a vizsgálatot eltéríték, a leveleket más városokból indították utnak.

Hunyady Sándor! Hollywoodban szerződtek. Budapestről jelentik: A Metro-Goldwyn Mayer, Amerika legnagyobb filmgyára három évre Hollywoodba szerződte a négy magyar író, még pedig: Fodor Lászlót, Hunyady Sándort, László Aladárt és Hatvany Lilit. A szerződés előfeltétele az, hogy fél év alatt meg kell tanulniuk angolul. Fizetésük, teljesítményük szerint heti 100-600 dollár lesz, aminek első részletét előlegképpen már október elején folyósították is. Hunyady Sándor egyébként ma városunkba érkezett baráti látogatásra. A kitűnő író néhány napig itt marad.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról viszszatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Barițiu No. 16.

Lerkás görög szigetén lázadás tört ki. Athénből jelentik: A Korfuól délkeletre eső Lerkás görög szigeten a lakosság egy része fellázadt. Támadást intéztek a karhatalom ellen, lefegyverezték s fegyveresen szembeállították a lázadás likvidálására kiküldött karhatalmi megerősítésekkel. A tüzharcnak halálos áldozatai és sebesülteik vannak.

Legett a varsói állattani intézet. Varsóból jelentik: Az egyetem állattani intézete tüzvészben megsemmisült. A szomszédos kórház betegeit a fenyegető vszedelem miatt más épületekben kellett átszállítani. A tüzet reggelre sikerült eloltani.

Ezerháromszázhetvenkét német, 291 osztrák emigráns tartózkodik Csehszlovákiában, Prágából jelentik: A csehszlovák belügyminisztérium részéről közölték a szociálpolitikai parlamenti bizottsággal, hogy Csehszlovákia területén 1372 birodalmi német és 291 osztrák emigráns tartózkodik.

Rekordrepülés fejjel lefelé. Newyorkból jelentik: Arosa argentinai repülő gépével fejjel lefelé repült Paranaból Buenos Airesbe. Az utat 4 óra 35 perc alatt tette meg s új világrekordot ért el a fejjel lefelé való repülésben.

Ötszáz pengőre ítélték Kasnya Béla magyar képviselőt. Budapestről jelentik: Az endrői halálos csendőrsorúzzal kapcsolatban Andaházi Kasnya Béla magyar képviselő ellen vádat emeltek ígázás miatt. A bíróság a vád alól felmentette s csak kihágásban mondotta ki bűnösnek a képviselőt, akit 500 pengő pénzbüntetésre ítélt. A büntetés átváltoztatható 25 napi elzárásra.

KÖVEK BESZÉLNEK... Nem mindenki van a történelem hasznáról százszázalékosan meggyőződve. Azért nem, mert a történelmet ósdiók óta propagandájuk céljaira politikai pártok aknázzák ki. Innen a történelem sok hamisítása, ferdtése, sokszor rosszdialu beállítás. A történelem néha élő valóság, annak ellenére, hogy szereplői és intézői már régen a mulandóságé. De van egy történelem, a tudósok történeté, amely nem a szenvedélyek, hanem az ész eszközeivel igyekszik világosságot deríteni a multra, amelynek inkább fejlődéstani, tehát inkább természettudományi jellege van, semmint politikai. Ilyen az is, amely a régészeti kongresszuson nyilvánul meg. A kongresszus: Cernăuțiában tartják mostanában, a harmadikat az impérium átvétele óta. Nistor munkaügyi miniszter tartotta a megnyitó beszédet, aki maga is bucovinai ember, széles látókörü européer.

Nem lehet említés nélkül hagyni, hogy Cernăuți városában él Románia egyik kimagasló zsidó régésze: Max Diamant ügyvéd, volt storjineji képviselő, aki nagy buzgalommal és jelentős eredménnyel műveli a zsidó régészetet. Időt és költséget nem kímélve, kutat templomok irattáráiban, a temetők sírkövein, régi, omádozó házakon, római köemlékeken zsidó nyomok után. Számos nagyon érdekes értékes leletet köszönhetünk Diamant doktornak, idők tanuit, amelyek igazoják, hogy már a római időkben is zsidók éltek ezen a területen. Telepek voltak élénk közösségi élettel és részt vettek az itt élő népek szerencsésében és balsorsában.

Ez a sorsközösség is jelentős ok arra, hogy a zsidókat ne kezeljék idegen testként nálunk. A kövek beszélnek a maguk hideg és merev hangján, de azzal a tárgyilagossággal, amivel tudósok vértetik fel magukat.

A kongresszus tudósok gyülekezete, amelytől kell, hogy távol legyen a politika szenvedélyessége. Ha feltárják a dicő vagy szomorú multat, ne feledjék, hogy ebben a multban szerepe volt mindenféle uralom alatt a többi népek között a mi népünknek is, használtunk ennek az országunknak a multban és joggal követelhetjük meg az élethez való jogot. (sz.)

Hatvannyolcezerháromezrenyvenkét ember szavazott le a Memelvidéken. Kaunasból jelentik: A klapedai választások szavazócéduláit leolmozták zsákokban minden incidens nélkül elszállították. Összesen 63.442 személy adta le szavazatát, tehát a jogosultak 92 százaléka.

Leukádia szigetén fellázadtak a parasztok. Newyorkból jelentik: Leukádia szigetével megszakadt a telefonösszeköttetés s így hiányoznak a pontos jelentések az ottani helyzetéről. A sajtó értesülései szerint a sziget földműves lakossága rendezavarásokat provokált, amelyek folyamán egy személy meghalt, kettő megsebesült.

Ankarában telket vásárolt és szövetségi palotát épít a svájci kormány. Bernből jelentik: A svájci szövetségi tanács felhatalmazta törökországi követségét arra, hogy Ankarában telket vásároljon s követséget építtessen. A követség Sztambulból át fog költözni a fővárosba s Sztambulban csak kirendeltséget hagy vissza.

Eladó gyári ingatlanok

- Clujon közvetlenül a vasútállomás mentén.
1. Egy ingatlan 14.500 m² nagyságú, 1250 m² beépített területtel.
  2. Egy ingatlan 3800 m² nagyságú, 750 m² beépített területtel.
  3. Egy ingatlan 3700 m² nagyságú, 500 m² beépített területtel.
  4. Egy ingatlan 17.000 m² nagyságú, iparvágánnyal és raktárakkal.
  5. Több 2-3000 m² nagyságú, két uccára nyíló üres telekrészek, kisebb gyárüzemek részére.

Az épületek ujonnan épült masszív, földszintes, világos és tágas munkatermekből állanak. Bármilyen gyárüzem részére alkalmasak. Kedvező ár és fizetési feltételek mellett eladók. Érdeklődéseket „Gyári ingatlan” jelige alatt a kiadóba.

Mintegy negyed milliárd

egyetlen nap alatt

IME A MI ÁLLAMI SORSJÁTÉKUNKNAK RENDKIVÜLI REKORDJA!

A gazdasági válság idején, amikor mindig nehezebb és nehezebb lesz pénzt keresni, a Sorsjáték játékosai között az október 15-iki nagy huzás alkalmával, a negyedik osztályban, egyetlen nap alatt mintegy negyedik milliárd leit oszt szét.

Tanulmányozza figyelmesen a játék tervet, hogy az október 15-iki huzás fontosságát lássa. Kérjen felvilágosítást a sorsjagyárutól. Ujítsa meg idejében sorsjegyét és vásároljon új sorsjegyeket.

39.025 NYEREMÉNY
203.845.024 lei ÉRTÉKBEN
EGYETLEN NAP ALATT
az ÁLLAMI SORSJÁTÉKNÁL

HUZÁS OKTÓBER 15-ÉN

Gömbös visszaérkezett Budapestre. Romából jelentik: A Tribuna hangoztatja, hogy Gömbös németországi utja jelzi az új magyar külpolitikai irányvonalat. A magyar külpolitika a lap szerint változatlan maradt. Gömbös magyar miniszterelnök egyébként Berlinből jövet repülőgépen visszaérkezett a magyar fővárosba.

Sztrasserné Hermann Kalica a zongoratanítást ugy kezdte, mint haladók számára utóbb megkezdte. Str. Marechal Foch 53., földszint 5.

Borzalmas vasúti katasztrófa a jasi vasúti műhelyben. Bucarestből jelentik: A jasi CFR niculinai üzembelen lezuhant egy állvány, amelyen több munkás dolgozott a mennyezet festésén. Négy munkást az állvány maga alá temetett és borzalmasan összeroncsolt. Mindnyájan halálukra kerültek kórházba. Több könnyebb sebesült is van.

Palesztina élményekben és képekben. Targumuresi tudósítónk írja, hogy Erdélyi Mór ottani ékszerész mult hó 24-én a Zsidó Kulturbázisban felolvasást tartott palesztinai élményeiről, melyeket több mint 40 igen érdekes és aktuális vetített képekkel illusztrált. Annak ellenére, hogy Targumures közönségének már több ízben volt része palesztinai utleírásokat végighallgatni, azonban képekkel még eddig senki sem illusztrálhatta előadását. A közönséget nagyon kellemesen lepte meg az a közvelien előadói készség, mellyel Erdélyi felolvasását tartotta. Előadásában nagyon élénk színekkel festette meg a mai Palesztinát, mondhatni minden vonatkozásban. Reálisan világított rá a kereskedő, az iparos és a kibucnikok mai elhelyezkedéseire és lehetőségeire. Az előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

Védőkezés a maglavitai járványok ellen. Bucarestből jelentik: A kormány több egészségügyi intézkedést hozott, hogy megakadályozza járványok terjedését Maglavitban. Intézkedni fognak a látogatók lakhelyei és élelméze körüli spekuláció elfojtása érdekében is.

Ne felejtse el kérni:

Primeros GUM

Legdrágább kincséről, az egészségéről van szó.

Öngyilkos lett a feleséggyilkos gazdálkodó. Szörnyű családi dráma játszódott le a Cljhoz közelfekvő Gheorgheni községben. Néhány nappal ezelőtt Szabó Márton földműves összeszóla'kozott feleségével, majd a veszekedés izgalmasában kést rántott és azt markolatig az asszony hasába döfte. A szerencsétlen asszony súlyos sérülésekkel került a cluji klinikára, ahol szörnyű kínok között kisenvedett. A hatóságok ugyanakkor körözö levelet adtak ki a feleséggyilkos földműves ellen. Nem tudtak azonban nyomára akadni, mert Szabó Márton elbujdosott. Tegnap aztán a gyilkos gazda szomszédai szolgáltak újabb hírrel a nyomozó hatóságoknak. Értesítették a csendőrséget, hogy Szabó Mártonra holtan akadtak rá lakásában. Az önmagával meghasonlott ember, amint értesült felesége haláláról, hazatért és a lakásában levő gerendára felakasztotta magát. A helyszínre kiszállított csendőrmester már halva akadt rá. Az asztalon bucsulevet hagyott az öngyilkos, amelyben megírja, hogy a lelkiismeret furdalja felesége meggyilkolásáért, nem bírja elviselni, hogy gyilkossá lett és inkább követi feleségét a tuvilágra. Az öngyilkos földműves holttestét beszállították a helybeli bonctani intézetbe.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, október 3-án délelőtt 1/2-1/2 óra között dr Struhl Aron tart inspekiót.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Csomagolnak az olasz és abesszin kirendeltségek

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Párizs, okt. 2. Az Intransigeant szerint az addisabebai olasz követség csomagol. Lóállományukat vissza kell hagyniok.

Párizs, október 2. A Paris Soir hírvirata szerint az asmarai abessziniai konzul utasítást kapott kormányától, hogy likvidáljon s hagyja el Eritrea olasz gyarmat területét.

Róma, október 2. Nápolyból repülőgépanyaház fedélzetén bombavető repülőgépekkel és 380 pilótával utba indult Kelet-Afrikába.

Genovából 1500 munkást hajón utba indítottak Kelet-Afrikába.

Angol koncentráció Gibraltárban és Haifában

Párizs, okt. 3. (Radoc.) A tegnapi est lapok jelentik Gibraltárból, hogy a kikötő védelmére nehéztüzérséggel erősítették meg. A szoros fölötti magaslaton 50 légielhárító ágyút helyeztek el. Tegnapi egyébként Gibraltárba érkezett Brooke Popham légimarsall, aki rövid tanácskozást folytatott a repülővel, majd Máltába utazott. A lapok szerint Anglia 1000 repülőgépet koncentrált Egyiptomban.

London, okt. 3. Újabb harminc repülőtszert érkezett Gibraltárba, ahonnan a flotta egy része horgonyait felszedve, utnak indult Malta felé.

Haifába hat újabb angol hadihajó érkezett. A flotta hajóinak száma ezzel a palesztinai partvidék mentén huszonöt-re emelkedett.

A Queen Elisabeth admirálshajó Malta irányában elvonult Gibraltár előli.

Másodszor tesznek nyelv- vizsgát a kisebbségi közjegyzők

Cluj, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Tegnapi délután folytatódott a cluji ítéletábrán a kisebbségi közjegyzők nyelvvizsgálása. Összesen 11 vizsgázó került a bizottság elé, akik valamennyien már egyszer töltek a nyelvvizsgán. Az igazságügyminisztérium újabb rendelete ért azonban meg kell ismételnük a vizsgát. A vizsgázató bizottság tagjai: Micsa tanácselnök, Davidovici és Filipescu igazságügyi főügyelők, valamint Predovici tanácsbíró. Az írásbeli vizsgán szakkérdéseket kellett megoldaniuk, annak ellenére, hogy mindegyikük már legalább 20 éves gyakorlattal rendelkezik. Egyelőre senki nem tud felvilágosítást adni arra vonatkozólag, hogy az egyszer már sikeresen vizsgázottaknak miért kell újból vizsgáznok. Azt sem tudni még, hogy a vizsga eredményeit az igazságügyminisztérium hirdeti ki vagy pedig a vizsgázató bizottság hatáskörébe tartozik a döntés?

Rövid ideig tartó ár-leszállítás igazi könyv-értékekből:

- Ekreaburg: Lasic Roitschwartz (kötve) L. 66
- Körber: Ruth és a harmadik birodalom (kötve) — L. 66
- Gold: Zeidók, ha nincs pénzük (kötve) L. 66
- Boel: Szereltem a strandon (kötve) L. 66
- Ebermayer: Az ifjuság élni akar (kötve) L. 66
- Dos Passos: 42-ik szélességi fok (kötve) L. 66
- Isen: Marxismus—Hitlerizmus (kart.) L. 20
- Werfel: Elhetünk-e istenhit nélkül (kötve) — L. 20
- Coudenhove: Stalin és társa (kart.) L. 20
- Bak: Tul a marxizmuson (kart.) — L. 20

LEPAGE-nál Cluj

Vidékre azonnal szállítunk, utánvételt

Az utolsó percben akadályozták meg Bulgáriában az államcsíny

Nagyarányu összeesküvést leplezett le a kormány. Százával tartóztatják le az ellenzéki politikusokat

BELGRÁD, október 2. Súlyos események történtek ma Bulgáriában. A hatóságok óriási arányu összeesküvés nyomára jöttek, melynek célja a király letaszítása és a kormány eltávolítása volt.

Ma reggel a bolgár határra érkezett Damjan Weloseff ezredes néhány hónapi külföldi tartózkodása után. Az ezredes Dragomir állomáson letartóztatott és a szófiai helyőrség parancsnoka személyesen ment a határra, hogy Weloseffet a fővárosba kísérje. A minisztertanács nyomban összeült, de közleményt nem adott ki. Az éjszaka folyamán letartóztatott Petro Teodoroff volt pénzügyminiszter, aki részt vett az 1934-es államosításban. A pénzügyminiszteret később szabadlátra helyezték. Ezenkívül mintegy hetven politikust tartóztatottak le, köztük Kristu Sztojanoff volt földművelésügyi miniszter és az agrárpárt, valamint Gheorghiu volt miniszterelnök pártjának számos tagját. Husz kommunista pártvezérei is őrizetbe vették. Az összes ellenzéki pártok vezetőit rendőri ellenőrzés alá helyezték. Szófiában óriási izgalom uralkodik, az utcákon rendőrpárok kórkálnak, melyek a gyanús egyéneket őrizetbe veszik. Hír szerint több katonatisztet is letartóztatottak. Állítólag a kormány pénzügyminisztere és nemzetgazdasági minisztere lemondottak. Az összeesküvés merényletét akarták elkövetni Toszeff miniszterelnök ellen és puccs által akarták megdönteni a mai rezsimet. A bolgaremigránsok vezére, Mussunoff ma éjszaka több fegyveres hívével átlépte a határt. A rendőrség üldözőbe vette.

Holnap lesz Boris király nevenapja és általános nemzeti ünnep, az ünnepségek azonban elmaradnak. Egész Bulgáriában elrendelték az ostromállapotot.

A főügyész visszahelyezi hivatalába a bucuresti ügyvédi kamara törvénytelenül elmozdított vezetőségét

Bucuresti, október 2. Az Universul jelentése szerint az ilfovi ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága által tett lépések folytán ma Procop Dumitrescu főügyész visszahelyezi hivatalába a Iorgu Petrovici elnöklete alatt lévő régi vezetőséget.

Ma délután egy órakor az ilfovi ügyvédi kamarában megjelentek a fegyelmi bizottság tagjai Iorgu Petrovival az élükön. Megjelent Procop Dumitrescu főügyész is

két rendbiztos és több csendőr kíséretében. A főügyész bevezette a fegyelimbizottság tagjait üléstermükben és megtiltotta minden idegennek a belépést. Néhányan azok közül, akik szombatn erőszakkal behatoltak volt, megpróbáltak bemenni a terembe, de nem engedték, mire csendben elvonultak és elhatározták, hogy este összejövetelt tartanak. A fegyelimbizottság zárt ülést tartott.

Uszító gyűlést tartott Becleanban a vaidista front

Modreanu képviselő poloskákhoz hasonlította a zsidókat, akiket ki kell irtani. D. R. Ioanitescu és Vaida fia is beszélték a gyűlésen

Beclean, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Vaida pártja ma nagygyűlést tartott a somesmenti Becleanban. A nagygyűlésre azért választották a szerdai napot, mert a városkában ekkor van hetivásár, amely alkalomra a falusi parasztek százai jönnek be a városba. Így nagy közönsége volt a vaidista nagygyűlésnek, amelyen megjelent D. R. Ioanitescu és Modreanu képviselő is. A gyűlés első szónoka Vaida Sándor fia, Mircea Vaida mérnök volt, aki tökéletesen apja modorában szónokolt és ugyanazokat a demagóg és felelőtlen adatokat csillogtatta meg a naiv parasztek előtt, amelyeket Vaida Sándor beszé-

deiből ismer már az ország közvéleménye.

— Végigsétáltam Beclean uccáin — mondta Vaida mérnök — és a főúccán nem láttam mást, mint zsidó boltot. Az ország lakosságának 80 százaléka román, ők kell legyenek az urak az országban, ma azonban az a helyzet, hogy a 20 százalék kisebbség rabságban tartja a románokat.

Vaida fia után Hariton Moldovan, majd dr. Fersigan cluji ügyvéd beszélt, utánuk Modreanu volt lupista, jelenleg vaidista képviselő emelkedett szólásra, aki rendkívül uszítóhangu beszédet tartott. A zsidókat poloskákhoz hasonlította, majd nem kevesebbet álli-

tott, mint azt, hogy nemcsak a gyárak és üzletek vannak a zsidók kezén, hanem az utonnan kinevezett jegyzők, orvosok és szolgabírók is mind zsidók. Általában igen durva hangon és hezug rágalmakkal uszította a zsidók ellen. Azt mondta, hogy a zsidókat éppugy, mint a poloskákat, nem megölni kell, hanem kiégetni és kipusztítani.

Az utolsó szónok D. R. Ioanitescu volt, aki elmondotta, hogy ő miniszterségének ideje alatt az ipari törvényt úgy alkotta meg, hogy a román elem kerüljön előtérbe, a zsidókat azonban kijátszották ezt a törvényt.

Elárverezik a timisoarai 150 éves Ferdinand szállót

Timisoara, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Tegnapi különös eseménynek voltak tanúi a Banat fővárosának lakói. A városnak 150 éve fennálló Ferdinand szállóját árverezték ki, több mint egymillió lejért. A város tehát birtokba vette a szállót. Mente tegnap árverési bizottság jelent meg a szállodában és szekerre rakták 90 szobának a butorzatát. A portás eleinte nem akarta beengedni a hivatalos közlegeket, mivel a szálló tulajdonosa nem volt az épületben. A hatósági közlegek végül felnyitották a szálloda kapuját, majd egy óráig tartó hivatalos aktus után ismét, most már végleg bezárták a 150 éves szálloda kapuit.

Letartóztatották Németország legnagyobb marhaimportőreit, mert „összepakolták a romániai zsidókkal”

Timisoara, okt. 3. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt a berlini Gleichverwertungverein kereskedelmi vállalat Haselbach nevű megbízottját, az egyik legnagyobb marhaimportőrt küldte ki Bucuresztbe, hogy tárgyaljon a kereskedelmi minisztériumban a marha- és sertés-szállítvány eszközéséről. Néhány nappal ezelőtt Haselbach el is utazott Bucuresztbe a timisoarai fiók igazgatójának, Anton Hansnak kíséretében. A próbászállítást meg is ejtették és a társaság berlini küldöttje úgy nyilatkozott, miszerint a kivétel megkötésének szerinte semmi akadályja nincsen. Az egyezséget meg is kötötték a berlini cég részére. Az üzlet megkötése után azonban Anto Hans elutazott Haselbachal együtt Berlinbe. Itt azután a timisoarai fiók igazgatója olyan jelentést tett az egyezmény megkötéséről, hogy Haselbach „összepakolt a romániai zsidókkal”. Kitudódott ugyanis, hogy az üzlet megkötésénél négy zsidó és két magyar is részt vett. Haselbachot letartóztatották Berlinben, ahol a mai napig fogságban van. Anton Hans pedig gondoskodott róla, hogy a romániai jobb oldali lapok tudomást szerezzenek a dolgról, ahol máris cikkezni kezdenek arról, hogy Romániában nem a románok intézik „már” a kivétel sem.

Csekkhamisításért letartóztatották a timisoarai játék-kaszinó igazgatóját

Timisoara, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Tegnapi nagy feltűnést keltett városzerte az a hír, hogy csekkhamisításért letartóztatották Leff Józsefet, a timisoarai játék-kaszinó igazgatóját. Az ügyészség tegnap éjszaka házkutatást tartott Leff lakásán és felfoglaltak nála 150 darab hamis csekket. Leffet még tegnap az ügyészségre szállították. Erre derkes, hogy Leff két évvel ezelőtt tanuként szerepelt az akkor nagy port felvert csekkhamisítási ügyben.

* A könyvelésről, számlázásról, felbélyezésről, könyvek megőrzéséről szóló legfontosabb rendelkezéseket tartalmazó f. é. a. sz. 15. évi életrépetett 308.659—1935. sz. miniszteri rendelet magyar fordítása kapta a j. Mandel, Fordító Irodában, Str. Memorandului 24. Ara 10, vidékre 20 lej (bélyegben).

FRATEERNAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomdász Cluj, Strada Baroz 1, 1935. Telefon: 8-77.

Ha a postán
küldöd a sz.
No. 224713/929.

Az A fel és a párizsban

LONDON, o kiküldött tudós csapatok előnyos rát és koncentri osztagok repült ban menetelnek útnak Mussolini aires „Desperati repülőgépek starto tük felelőrt os csapatok generá ADDIS ABI talános mozgosi állanak a harm Jeiek szerint az RÓMA, októ hában megkezdé

A sajtó- és patok vezetőség tégiai pontig ny GENF, októ Az a háborus é nagyobb tért hó kerre vezet, utó mozgósításban mára. Sulyosbí abesszin kormá hetővé tételére, Az olasz k tében Olaszorsz let. Az utókke A régus n „Sziveskedjek le délelti Ras Se megindulását. zatot ejtve a p remadomtötlé. é szaz olasz tárn Luodon, ok hivatalban és b megszálított biz PÁRIZS, o két és kormán offenzívát indí esetleges népszé

Anglia é Cluj, október abesszin háboru Anglia láthatóan annak érdekében áterjedését E azonban az ang tossággal törtér kerüli annak lá nül befolyon az arra az álláspo Népszövetségnek Olaszországgal Ilyen körülm adódik a helyz Lehetőség, h ben fognak mer sok, ha a Duce velhet el magár El lehet képzel rögütés és dia het Rómába kö val, úgy módjáb